NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO IX

ŠTEVILKA 78

AVGUST 1981

Revolucionarno izročilo naj bo vedno naš kažipot

V julijskih dneh pred štiridesetimi leti se je v varstvu gozdov na pobočju Malega Jesenovca za Ljubljanskim vrhom zbrala prva skupina upornih in za oboroženo akcijo proti okupatorja odločenih partizanov, ki so kmalu zatem ustanovili Borovniško četo. Letošnjega septembra letos jim bodo odkrili spomenik, spominsko obeležje, ki naj priča, da je v tistih usodnih dneh tudi na tem delu Slovenskega ozemlja nastala oborožena postaja, ki ni bila spontano dejanje, temveč rezultat predvojnega revolucionarnega gibanja in skrbnih priprav, ki jih je vodila komunistična partija.

Organizirane akcije, ki so jih ti prvi borci izvedli že v avgustu 1941 zoper okupatorja, so odmevale tudi v širšem prostoru in imele ob podpori terenskih organizacij Osvobodilne fronte pomemben vpliv na nadaljnje širjenje boja na Notranjskem.

Vsi, ki so doživeli tisti čas in bili tudi neposredni udeleženci takratnih dogodkov, se lahko ponosom ozrejo nanje in seveda tudi na vse kasnejše v vseh minulih štiridesetih letih. Mnogih ni več med nami, mnogi pa so še danes aktivni revolucionarji. Vsem velika hvala in iskren pozdrav na našem skupnem delu.

Ponosni pa smo tudi vsi, ki tistih časov nismo neposredno doživeli. Doživljamo pa njihov duh in sadove osvobodilnega boja in revolucije. Tudi v današnjem času je lahko samo ideja neprestane revolucionarnosti pot k napredku in neodvisnosti. Tako nam izročilo izpred štiridesetih let postaja in ostaja del naše sedanjosti in bodočnosti.

Živimo v zapletenih mednarodnih in domačih razmerah. Ideja socializma in neodvisnosti, za katero smo šli v boj pred štiridesetimi leti, prodira v pore vseh političnih sistemov sodobnega sveta. Toda staro se ne umika samo od sebe. Zato je boj za novo ekonomsko ureditev sveta, neodvisnost in enakopravnost narodov in dežel tudi naš boj. Ta boj pa bijemo predvsem na naših tleh, ko se kot člani zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij in kot delegati v samoupravnih in delegatskih skupščinah zavzemamo za dosledno uveljavljanje samoupravljanja; to je za resnične interese delovnih ljudi in občanov. Samo po tej poti lahko uresničimo tudi zastavljene cilje gospodarske stabilizacije. Bitko za novo ureditev sveta pa bomo uspešno izbojevali tudi tako, da bomo dosledno nadaljevali Titovo politiko neuvrščenosti, ki edina lahko vodi k premoščanju blokovskih nasprotij in daje upanje za prihodnost vsemu človeštvu.

V zadnjih dveh letih in pol smo doživljali hude preizkušnje. Izgubili smo tovariša Kardelja in tovariša Tita, poslabšal se je gospodarski položaj doma in v svetu, mednarodni odnosi so še naprej zaostreni. Kljub temu pa smo zadržali visoko stopnjo moralne in politične zavesti. Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti sta se še bolj okrepila, pa čeprav je sovražnik v enem delu Jugoslavije uspel zanetiti mržnjo in protirevolucionarno dejavnost. Dogodki na Kosovu pa so seveda tudi posledica zgodovinskega razvoja in nenazadnje tudi naših slabosti. Utrjevanje sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in njegovo podružbljanje je zato tudi v prihodnje del naših vsakdanjih nalog.

Vse to nas opozarja, da revolucija neprestano traja. Samo na nov način in v novih pogojih bijemo boj, kakršen je bil začet pred štiridesetimi leti.

Za mnoge je proslavljanje revolucionarnih dogodkov prilika za obujanje spominov, za vse nas pa prilika za nova spoznanja o tistem času in za njihovo uporabo pri iskanju rešitev, ki jih zahteva današnji čas in prihodnost.

JOŽE PERPAR

MALI JESENOVEC 1941—1981 VRHNIKA

Osrednja občinska proslava ob 40-letnici vstaje bo 5. septembra na Malem Jesenovcu, kjer so pred štiridesetimi leti prvi partizani iz naših krajev ustanovili Borovniško četo.

Program prireditev:

Petek, 4. 9.
ob 19. uri
— odkritje umetniške skulpture, ki jo je izdelal kipar Tone Lapajne v parku pred Cankarjevo knjižnico

Sobota, 5. 9.
ob 7. uri
— pohod na Mali Jesenovec in orientacijsko tekmovanje rezervnih vojaških starešin
ob 10. uri
— na Malem Jesenovcu odkritje spominskega obeležja
ob 11. uri
— pri gozdarski koči na Jastrebih sprejem mladincev prostovoljcev v enote teritorialne obrambe
— tovariško srečanje

Nedelja, 6. 9.
ob 11. uri
— 5. srečanje borcev in aktivistov Notranjske na Kožljeku.

Kako pridemo na Mali Jesenovec:

Po cesti proti Pokojišču, na označenem odcepu zavijemo desno in sledimo oznakam. Pot bo označena, ni bojazni, da bi zašli.

ČESTITKA

France Popit — šestdesetletnik

V imenu vseh občanov Vrhnike so družbenopolitične organizacije in občinska skupščina čestitale predsedniku CK ZKS Francetu Popitu ob njegovem visokem življenjskem jubileju — 3. avgusta je slavil 60-letnico. V čestitki smo mu občani kot velikemu borcu in revolucionarju ter častnemu občanu občine Vrhnika zaželeli veliko osebne sreče. Pri vodenju slovenskih komunistov in pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi pa še naprej veliko uspehov.

Srečanje delavcev IUV

Letošnje IX. Srečanje delavcev delovne organizacije IUV bo 15. avgusta na Ulovki nad Vrhniko. Organizator srečanja je TOZD Usnjarna Vrhnika.

Na dan tovariškega srečanja delavcev DO IUV bodo na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije proglasili tovariša Franceta Popita za častnega člana delovne organizacije IUV in mu ob tej priložnosti tudi izročili listino o izvolitvi.

C. G.

Zvonca bosta prvič zazvonila v novih šolah

Bliža se čas, ko bodo učenci spet sedli v šolske klopi. Učenci z Loga, Dragomera in Borovnice bodo tokrat že šli v nova »hrama učenosti«. Obe novi šoli bosta končani do pričetka novega šolskega leta. Le še nekatera manjša obrtniška dela morajo postoriti, v nekaj prostorih pa je že oprema.

Bogatejši bomo za še dva pomembna družbena objekta. Najpomembnejše pa je, da se z dograditvijo teh dveh šol odpirajo možnosti za uvajanje celodnevne šole tudi v naši občini.

Zvonec bo učence poklical v učilnice že prvi dan novega šolskega leta, uradna otvoritev šole v Borovnici pa bo 18. septembra, šole Log—Dragomer pa predvidoma v začetku oktobra.

Fotografiji: atrij šole na Logu in hodnik v šoli v Borovnici.

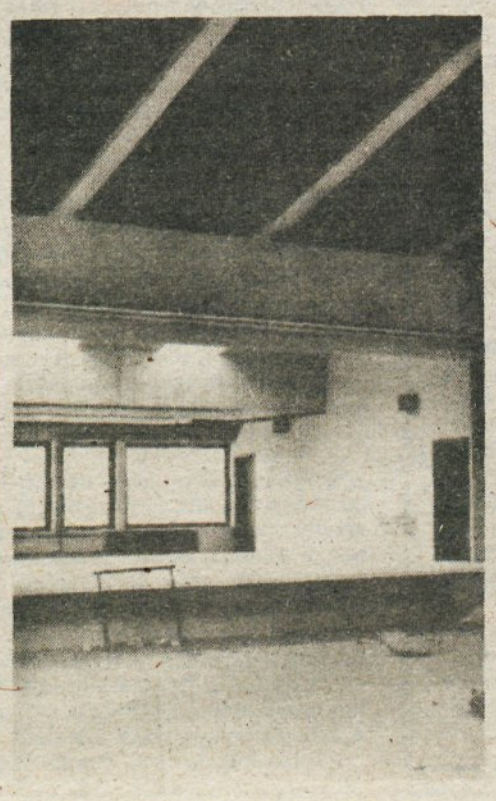

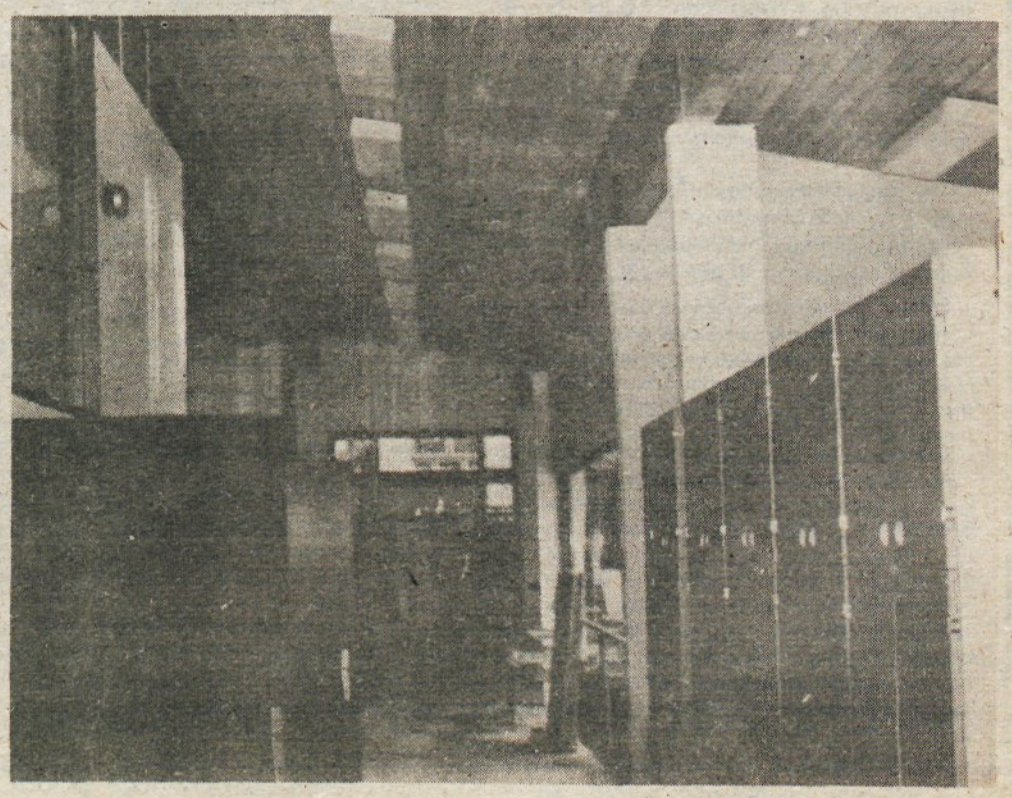

Gradili bodo nov hotel

Da je edini naš hotel Mantova premajhen, ugotavljamo že dalj časa, prav tako pa je tudi opremljenost hotelskih sob izredno slaba. Kolektiv hotela želi z gradnjo novega hotela to pomanjkljivost odpraviti.

TOZD Hotel Mantova je namreč na seji delavskega sveta v juniju sprejel sklep, da bodo pričeli graditi nov hotel, s programom gradnje so seznanili tudi sestavljeno organizacijo Mercator-Hoteli-Gostinstvo, ki se z investicijo strinja.

Nov hotel bo »B« kategorije s 120 ležišči in 40. pomožnimi ležišči. Začetek gradnje je predviden v letu 1983, zaključek pa v letu 1985. Predračunska vrednost pa znaša 5 milijard dinarjev. Gradnja tega hotela je predvidena na lokaciji »pri Grameksu«.

Gradnja hotela je tudi v skladu z vidiki prostorskega plana in s konceptom urbanističnega načrta. Zajeta je tudi v družbenem planu občine Vrhnika za obdobje od 1981 do 1985, kakor tudi v planu delovne organizacije.

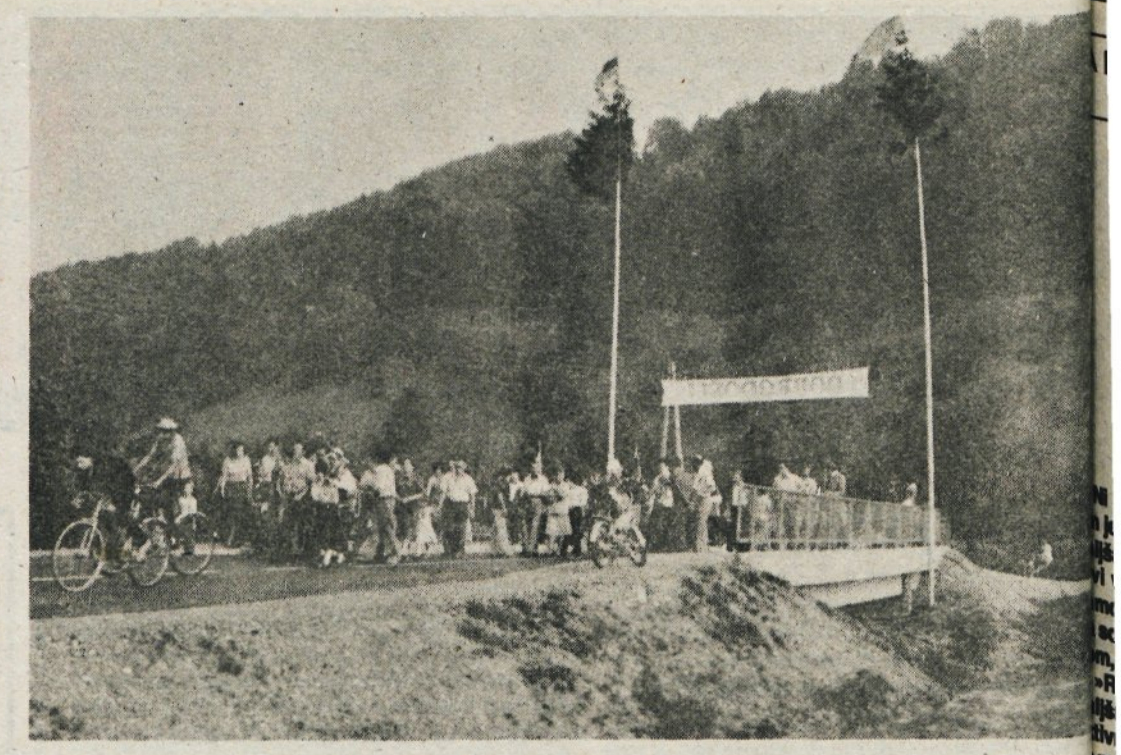

Na mostu je bila osrednja slovesnost — Brane Jereb je prerezal trak in simbolično otvoril cesto.

V PODLIPI PRVIČ KRAJEVNI PRAZNIK — ŽE DESETO SREČANJE ODSELJENCEV

Za praznik odprt nov most

Že desetič zapored je bilo prvo soboto v avgustu v Podlipi srečanje vseh, ki so doma iz te lepe doline. Letos pa je bil ta dan še posebej slovesen. Prvič so praznovali tudi krajevni praznik, ki je vezan na težke trenutke 2. avgusta 1942, ko je bila požgana njihova vas in ob tej priložnosti so slovesno predali uporabi novo asfaltirano cesto in most. Slovesnosti pri novem mostu so se udeležili številni krajani ter predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Po krajšem kulturnem programu je predsednik skupščine krajevne skupnosti Podlipa-Smrečje Srečko Leskovec v pozdravnem nagovoru izrazil zadovoljstvo vseh krajanov in se zahvalil vsem, ki so pomagali, da jih z občinskim središčem povezuje dobra cesta. Vrvico pa je prerezal Brane Jereb.

Ob tej priliki so tudi počastili spomin na vse, ki so žrtvovali življenje v narodnoosvobodilni borbi. Delegacija krajevne skupnosti — Kajetan Brence, Štefan Jereb in Lovro Žakelj — pa je položila k spomeniku žrtvam fašizma venec.

Slavnostni govor je imel predsednik izvršnega sveta Franc Krašovec. Iz njegovega govora povzemamo najaktualnejše misli:

»Ob vašem krajevnem prazniku formalno in obenem slovesno dajete v uporabo objekta, ki sta zagotovo pridobitev tako za krajevno skupnost Podlipa kot tudi za vse krajane občine Vrhnika. Oba objekta v skupni vrednosti ena milijarda 650 milijonov starih dinarjev predstavljata največjo investicijo na področju cestnega gospodarstva v zadnjih petih ali desetih letih v občini Vrhnika. Realizacija je dobila spodbudo od krajanov Podlipe, ki ste v skladu z družbenim planom 76—80 prispevali sorazmerno velik delež v okviru svojih možnosti, vendar je bilo takoj na začetku jasno, da je program samoprispevka s 110 milijoni popolnoma vezan za sodelovanje vseh v občini Vrhnika. Vaša samoupravna organiziranost in delovanje vseh organov v krajevni skupnosti Podlipa je omogočila, da je prišlo tudi do sodelovanja temeljnih organizacij združenega dela iz občine, kjer so v svojih samoupravnih organih ugotovili nujnost, da se z asfaltiranjem ceste tudi vaša krajevna skupnost poveže z občinskim centrom oziroma omogoči kolikor toliko normalen prevoz delavcev v svoje organizacije združenega dela. Pri mostu, ki ga danes odpiramo, niti ne moremo govoriti o izboljšanju standarda, temveč o nujnosti, saj je le s tem mogoč varen promet. Od delovnih organizacij so prispevale svoja sredstva IUV TOZD Usnjarna 100 milijonov, poleg tega pa še LIKO, IGRAD, Kmetijska zadruga, ISKRA in drugi — skupaj 50 milijonov.

Največji je bil prispevek SKIS, kar pomeni, da so vsi občani sprejeli potrebo po izgradnji teh dveh objektov. Prispevek SKIS je bil 1,3 milijarde dinarjev. Z dograditvijo teh objektov so vse krajevne skup-

Predsednik skupščine KS Srečko Leskovec je v pozdravnem nagovoru izrazil zadovoljstvo vseh krajanov.

nosti vsaj po eni smeri povezane z moderniziranim cestiščem z magistralno cesto. Pri tem zaradi težke gospodarske situacije v tem obdobju tolikšnih objektov na področju cestnega gospodarstva ne bo več mogoče graditi, kljub potrebam, saj so še vasi in zaselki, kjer je dostop do delovnih mest otežkočen oziroma sploh otežkočeno delovanje teh občanov — Pokojišče, Smrečje in povezava Bevke — Blatna Brezovica.

Celotna Jugoslavija je v težkem gospodarskem, Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo pa tudi v težkem političnem položaju. Do tega je prišlo tako iz objektivnih vzrokov, kot so nizka štartna osnova po koncu vojne in prehod iz agrarne v industrijsko družbo. Pri tem bi opozorila, da število zaposlenih v kmetijstvu ne more biti merilo razvitosti posameznih področij, pač pa je važen način proizvodnje, ki bo omogočal čim večje donose.

Pri reševanju težav imajo subjektivne sile v tej pokrajini popolno podporo vse narodov in narodnosti v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. Novo kvaliteto gospodarskemu razvoju manj razvitih republik, tudi Kosovu bo dal tudi dogovor, da se 50 odstotkov sredstev za pospeševanje razvoja v teh delih Jugoslavije združi neposredno z združevanjem dela in sredstev. Dogodki v SAP Kosovo so tudi vsem opozorilo, da moramo povečati budnost in odgovornost povsod, tudi v naši občini.

V Sloveniji, kakor tudi v naši občini, ocenjujemo, da je sedanja varnostno-politična situacija dobra, vendar se nam lahko prav hitro spremeni, če ne bomo dosegli ciljev, zastavljenih za obdobje 1981—1985, zato še posebej stabilizacije ne smemo sprejemati kot enkratno akcijo, pač pa kot način našega nadaljnjega obnašanja. Naš cilj mora biti ustvarjanje čim večjega dohodka na podlagi večje produktivnosti dela in samo večji dohodek bo omogočal tudi večjo porabo, pa naj gre pri tem za naš osebni ali družbeni standard.

Ni običajno, da se predsedstvo SFRJ — v okviru svojih ustavnih pooblastil — obrne na skupš SFRJ s pozivom, da je nujno bolj zavzeto in sledno delo za doseganje ciljev, gospodarske bilizacije. Ni naključje, da sedanje naše težave kateri primerjajo z gospodarskim stanjem kon štiridesetih let, ko smo bili gospodarsko in politi blokirani z obeh strani z vzhoda kot zahoda, stanjem v začetku petdesetih let, ko so se poz posledice gospodarske blokade in so nam p tega še vremenske neprilike zmanjšale kmé proizvodnjo. Nastali položaj nam ne bodo rešil zivi, pač pa le ekonomski ukrepi, in naše obbr nje pri izvajanju teh ukrepov na vseh ravne obnašanja v OZD v KS in predvsem odgovor obnašanja vsakega posameznika pri opravl svojega dela.

Že v lanskem letu smo se zavedali težkega spodarskega položaja in predvsem prehitre r vseh treh oblik porabe — skupne splošne osebne porabe. Zato smo poleg resolucije za 1981 sklenili tudi dogovor o delitvi sredstev za in skupno porabo. Izpolnjevanje tega dogov nam je pokazala visoko zavest vseh delovnih in občanov. S tem smo te oblike porabe zadrža sprejemljivem nivoju, in to kljub visoki stopnji in cije in večanju predvsem življenjskih stroškov, je povzročilo realen padec življenjskega stan da... Za zaščito življenjskega standarda so sprejeti na ravni SRS nekateri ukrepi kot so zv nje minimalnega OD in uvedba kompenzacij osnovne življenjske artikle. Te kompenzacije b v Sloveniji zahtevale 145 milijard starih dinarjev občino Vrhnika je tu delež približno 350 milijo Ti ukrepi so le začasni za zaščito življenjsk standarda delavcev z najnižjimi osebnimi doh in morajo biti spodbuda za boljše delo. Niti najm pa ne smejo izkrivljati osnovnega načela nagr vanja po delu.

Najkritičnejši je položaj na področju izvoza predvsem izvoza na konvertibilno področje in ložaj na področju industrijske in kmetijske p zvodnje. Na področju izvoza v Sloveniji ne d gamo zastavljenih ciljev in bomo morali za ko toliko normalno delovanje gospodarstva v drug polletju izvoz povečati za 50 odstotkov glede prvo polletje letos. V občini Vrhnika se poleg tr cionalnih, tudi v slovenskem prostoru pomemb izvoznikov IUV in LIKa — vključujejo v izvoz Kovinarska, KZ in Ingrad. Nujnost izvoza mora spoznati tudi v ostalih tozdih in ne računati bomo dohodek lahko ustvarjali samo na domač nestabilnem trgu. Pri tem ni važno ali gre za iz samega tozda, pač pa mora iti za izvoz v ok večjih sistemov, seveda z urejenimi dohodkovn odnosi. Brez povečanja izvoza nam je resno o žena preskrba z energijo, predvsem z naftnimi rivati, kar lahko povzroči zastoje v posame proizvodnjah. V Jugoslaviji dogovorjeni cilj 1,8 jarde dolarjev deficita v odnosih s tujino nam manjšem izvozu omejuje možnosti uvoza. T reprodukcijskega materiala — kar pomeni zm šanje proizvodnje, kot tudi zelo majhne možn izvoza opreme, kar nam dolgoročno onemog razvoj konkurenčnosti in možnost izvoza.

V skupščini SRS so bili pred kratkim sprejeti kateri intervencijski zakoni z veljavnostjo do ko leta. Predvsem gre tu za zakon o omejevanju in sticij, ki zahteva od nas vseh ponoven pregled v gospodarskih investicij in odložitev vseh, ki omogočajo večjega izvoza. Na področju družb dejavnosti pa bo možno dokončati ali začeti le objekte, ki zagotavljajo uvajanje celodnevne in usmerjenega izobraževanja.

Na področju komunalnega gospodarstva možno izvajati le investicije, ki bodo zagotav stanovanjske izgradnje, medtem ko se bomo rali investicijam za izboljšanje komunalnega s darda za nekaj časa odpovedati. S tem zako so povezani tudi programi samoprispevkov, kje bo moč izvajati investicij, dokler ne bo zbrana polovica sredstev.

Za pospešitev izvoza so uvedene nove pre ki bodo v Sloveniji zahtevale 160 milijard dinar Ta sredstva bo potrebno združiti z zmanjšan skupne in splošne porabe, to za Vrhniko predsl lja 840 milijonov dinarjev. Nekaterim program se bo pač potrebno odpovedati. Odpovedov programov bo odvisno predvsem od rasti doho in racionalnega trošenja sredstev.«

ZAKLJUČKI PROBLEMSKE KONFERENCE O PROBLEMATIKI DRUŽBENIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV V NAŠI OBČINI

V društvih mora vladati načelo amaterizma

V okviru družbenih organizacij in društev delovni ljudje in občani ne zadovoljujejo oziroma ne izražajo samo svojega interesa, pač pa tudi skupne družbene interese, zato so društva pri sprejemanju ciljev in nalog ter pri uresničevanju odgovorna članstvu in tudi širši javnosti.

Bolj kot do sedaj morajo biti s svojimi programi, delom in dosežki navzoča v vseh oblikah samoupravljanja in družbenopolitičnega organiziranja, posebno še v socialistični zvezi, krajevnih konferencah in temeljnih organizacijah ter šolah.

Družbene organizacije in društva morajo postati aktivnejši in pomembnejši dejavnik v oblikovanju stališč in programov ter usmeritev socialistične zveze in ne le sodelovati s formalno zastopanostjo svojih delegatov v konferencah socialistične zveze in njenih organov. Tako moramo začeti vzpodbujati dejavnost društev, ki so prenehala delovati: taborniki, društvo prijateljev mladine, turistično društvo idr. Zveze bi ustanavljali le če bi obstajal interes članstva oz. društev in širši družbeni interes, ki je odraz vzajemnega sodelovanja in usklajevanja aktivnosti širšega pomena ter, če bi bila možnost za zagotovitev osnovnih finančnih in materialnih pogojev.

Društva se morajo tesneje povezati z osnovnimi šolami in z ustreznimi metodami dela vzpodbuditi interes mladine ter jo tako že na začetku poti vključiti v to dejavnost.

Usposabljanje mentorjev za delo z mladino je pomembna naloga delovanja društev in zvez, saj bomo le tako lahko uspešno pomlajevali članstvo, krepili dejavnost ter opravljali pomembno vzgojnoizobraževalno delo.

Osnovna značilnost in pomembna družbena vrednota je prostovoljno združevanje delovnih ljudi in občanov v družbene organizacije in društva ter predvsem pripravljenost članstva, da s svojim prostovoljnim delom bogati svoje življenje in soljudi in humanizira medsebojne odnose. Zato bomo torej društva formirali na načelih amaterizma. Pri tem pa je potrebno bolj ovrednotiti delo družbenih organizacij in društev ter zaslužne neprofesionalne člane, aktiviste, pogosteje moralno stimulirati in nagrajevati.

Družbene organizacije in društva si bodo tudi vnaprej prizadevala za spoštovanje temeljnih načel kadrovske politike v skladu s svojimi specifičnimi možnostmi. Vodstva morajo biti odraz strukture članstva. Poleg tega bodo družbene organizacije in društva skrbela za nadaljnji razvoj in utrjevanje konkretizacije notranjega življenja, za krepitev odnosov in iz tega izhajajoče kolektivne odgovornosti ter za dosledno uveljavljanje delegatskih odnosov.

Prizadevanja je potrebno usmeriti v racionalizacijo dela v družbenih organizacijah in društvih ter ugotoviti, katera dela in v kakšnem obsegu je možno opravljati prostovoljno in kdaj so ustvarjeni pogoji za profesionalno opravljanje dela, delavcem pa omogočiti, da se združujejo v delovne skupnosti, da bi tako lažje uveljavljali svoj samoupravni položaj.

Zlasti bo treba razmisliti o nekakšnem »servisu«, ki bi za družbene organizacije in društva opravljal strokovna opravila kot so vodenje računovodstva, administrativna dela ipd.

Socialistična zveza se bo zavzemala za poenostavitev poslovanja družbenih organizacij in društev, posebej tistih, ki ne razpolagajo z večjimi finančnimi sredstvi.

Sistem financiranja družbenih organizacij in društev moramo še nadalje graditi na načelih svobodne menjave dela, na podlagi samoupravno dogovorjenih programov. V tem okviru je treba ponvno pretehtati celotno problematiko financiranja gasilstva in organizacij za tehnično kulturo. Članarina mora predstavljati pretežni del sredstev za redno dejavnost društev. Zlasti tistih dejavnosti, ki v pretežni meri zadovoljuje osebni interesi članov. Programi dela društev morajo biti sestavni del aktivnosti SZDL, v okviru teh je potrebno zagotoviti širši družbeni interes in se tako izogniti vsakršni komercializaciji.

Družbene organizacije in društva morajo v svoje programe vnesti elemente SLO in DS, skladno z navodili socialistične zveze. Aktivneje in bolj samoiniciativno se je treba vključiti v akcijo NNNP.

Potrebno bo tudi večje sodelovanje upravnega organa za ljudsko obrambo pri oblikovanju programov in tudi sofinanciranju društev in družbenih organizacij, ki so pomembne za SLO.

DRENOVEM GRIČU — S PODALJŠANIM SAMOPRISPEVKOM V NOVO SREDNJEROČNO OBDOBJE

Vedno ciljajo po nečem boljšem

naključje, pravijo na Drenovem griču, da je referendum, s katerim so izglasovali podaljšanje samoprispevka, tako lepo uspel. V vrsti pripisujejo uspeh dejstvu, da je prvi moprispevek dal sadove. Krajani so videli, so bila vsa sredstva, zbrana s samoprispevkom, porabljena za tisto, za kar so se dogovorili. »Ravno v zadnjem času, v pripravah na podaljšanje samoprispevka je bila naša politična tivnost izredno močna in razvejana, saj smo morali zaradi nekaterih nevšečnosti, ki so se javile z odlokom o prenehanju lastniške prace na nekaterih zemljiščih še bolj politično gažirati,« meni predsednik krajevne konference SZDL Marjan Sigulin. »Vsakokrat, ko so ljudje skupaj, smo razpravljali o načrtih. rajani so predlagali, osvojili smo vse njihove odloge in končno na zboru krajanov, skupšni KS in seji KK SZDL uskladili program samoprispevka. Pri tem pa ni bilo ravno malo ela. Tako smo oblikovali program, ki zagotavl, da bo praktično vsak krajan nekaj dobil.

Program namreč zajema razrešitev najbolj pejih problemov v krajevni skupnosti, ki smo jih redelili že v sedanjem srednjeročnem planu. ačunamo, da bomo z 1,5-odstotnim samoprisevkom, s krediti, s soudeležbo SIS in z delom ter rispevki krajanov realizirali program, vreden g 800 starih milijonov. Upamo, da bomo ureili, naše želje, da bomo že v tem srednjeročnem obdobju naš kraj dobro uredili in zadovoljili no potreb krajanov, da bo življenje, tako ebno kot tudi družbenopolitična aktivnost, še ljša.«

V tej že sedaj kar lepo urejeni krajevni skupnosti tverna vasicama: Drenovim gričem in delom Lesega brda, katerega drugi del je že v krajevni upnosti Horjul, bo po njihovih načrtih 1985 leta e lepo urejeno. To pomeni, da že do sedaj niso li križem rok. Vedno jim resda ni šlo vse po lanu«. Pravijo, da so včasih le hoteli malo preč, kot so potem zmogli, toda kljub temu so z rajnostjo in dobro voljo pri delu uredili svojo okolico. To je naselje individualnih hiš. Število prebivalcev se v zadnjih letih ni bistveno povečalo. daj jih je 764. Nekoliko drugače pa kaže za vnaej. Pričakujejo, da bo po zapolnitvi zazidalnih kompleksov na Logu in v Dragomeru postal tudi Drenov grič zanimiv za gradnjo. V naslednjih nekaj letih bo — kot kaže — tudi na Drenovem griču zraslo precej novih hiš — sprejeli so namreč zazidalni načrt za usmerjeno gradnjo 70 hiš.

Tako kot v vsakem manjšem naselju se tudi na Drenovem griču vsi med seboj dobro poznajo. Radi se družijo, niso samo vase zaprti ljudje. Najbrž je tudi to vzrok, da jim gre vsako zastavljeno delo kar dobro od rok. Pred kratkim so asfaltirali še del ceste. Zanjo so krajani poleg samoprispevka še dodatno zbrali denar in tako uspešno zaključili prejšnji referendumski program.

»Če ni nobenega dela, če ni želje, po nečem boljšem, če ni akcije, ki rodi neke sadove, potem življenje, pa naj bo družabno ali pa družbenopolitična aktivnost, kar nekako zamre,« so si bili enotni predsednik sveta KS Janez Leskovec, predsednik in sekretar krajevne konference SZDL Marjan Sigulin in Tone Jereb, predsednik novoustanovljenega športnega društva Miro Jerina in Janko Jelovšek.

»Čutili smo potrebo, da učvrstimo organiziranost socialistične zveze. Leto dni bo kmalu naokrog, odkar smo se kadrovsko okrepili, predvsem mlajši so zgrabili za delo in že so tu rezultati. Precej srečno roko smo imeli pri izbiri novih kadrov,« poudarja Marjan Sigulin. Tone Jereb pa dodaja, da prihaja vedno bolj do izraza kolektivno delo. Povečala se je aktivnost sveta in skupščine krajevne skupnosti. Pa tudi mladinci, ki so bili vrsto let kar nekam odrinjeni, so poprijeli za delo.

Da to ne bo izzvenelo kot prazna hvala: pred kratkim so ustanovili športno društvo. »Kar precej Drenovcev se ukvarja s športom, vendar so bili vsi vključeni v razna športna društva v drugih krajevnih skupnostih, precej jih je bilo tudi v Ljubljani. Pa smo si rekli, zakaj ne bi imeli svojega društva. Saj, pogovarjali smo se o tem že dolgo. Letos spomladi pa so nas nekaj na eni od sej izvršnega odbora KK SZDL zadolžili, da čimprej ustanovimo društvo. Predvsem nam gre za množičnost. Vse rekreativce smo združili v trim sekciji. Naša najvidnejša dejavnost je tek na smučeh. Precej je tudi kolesarjev, planinarimo pa tudi balinamo. V načrtu pa imamo tudi gradnjo košarkarskega in odbojkarskega igrišča. Gradili ga bomo iz sredstev samoprispevka. Ko bo urejeno še to igrišče, bo naša dejavnost že kar dovolj razširjena. Vsi bodo imeli priliko, da se po napornem delavniku sprostijo na športnem igrišču kar doma v svojem kraju. Ne bo jim treba več hoditi celo v Ljubljano,« je dejal predsednik športnega društva Miro Jerina.

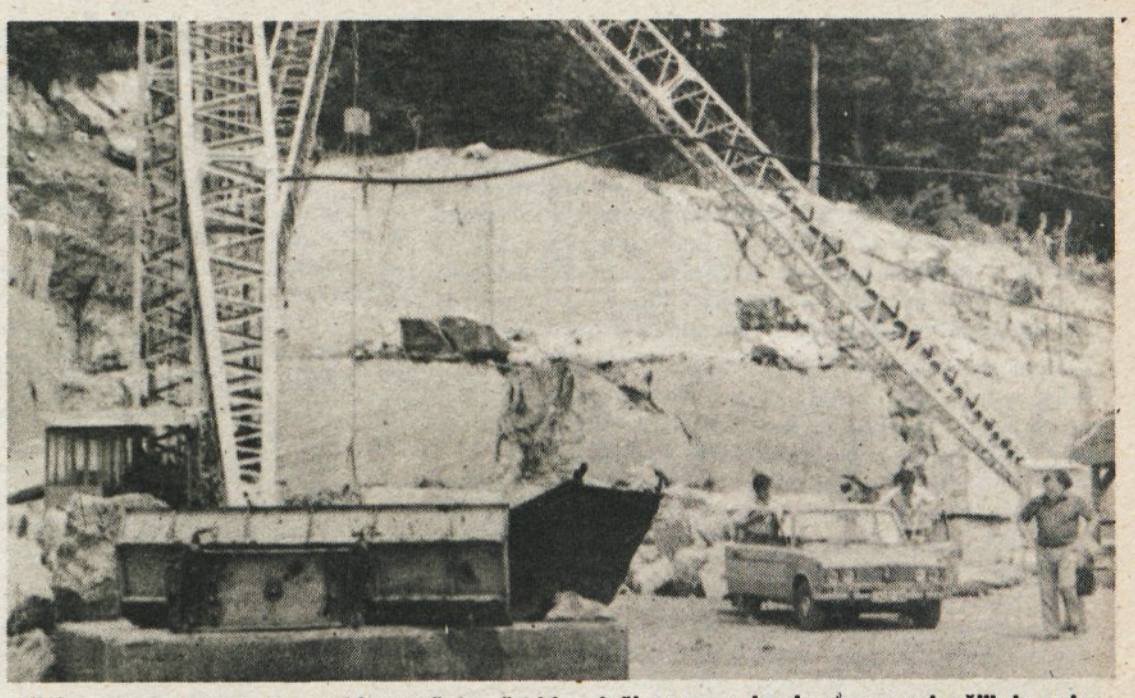

V Mineralovem kamnolomu, kjer »režejo« črni in rdeči marmor, imajo enega največjih in najsodobnejših žerjavov v Jugoslaviji za dviganje težkih kamnitih blokov.

Starejši na Drenovem griču vedo povedati, da so med prvo svetovno vojno ob raziskovanju nahajališč premoga in živega srebra — premog so nekaj časa tudi kopali in še sedaj je moč videti rov opuščenega rudnika — naleteli »na Bobnu« na vrelec tople vode. Pravijo, da je imel okrog 40 stopinj Celzija. Menda je vrelec brizgal celo do 50 metrov visoko. Pozneje so to vrtino zabili, nekateri celo pravijo, da na tistem mestu sedaj stoji hiša. Zavzemajo se, da bi nekdo raziskal ta vrelec, celo v prejšnji pa tudi v sedanji srednjeročni plan so si zapisali; da bi bilo potrebno pod strokovnim vodstvom raziskati lastnosti tega vrelca, da bi se nato na osnovi raziskave odločili za nadaljnjo »usodo« tople vode, ki je pod njimi. Najbrž bi veljalo poskusiti z nekaj vrtinami. Mogoče bi še toplice lahko imeli pravijo nekateri, ki verjamejo v ustno izročilo. Trdijo, da morajo biti nekje v arhivu analize takratnih raziskav.

Kadarkoli Drenovci govore o sebi, o svoji krajevni skupnosti, ne morejo zamolčati, da imajo tudi delovno organizacijo — Mineralov kamnolom, kjer izkoriščajo črni in rdeči marmor. Ponosni so na to, čeprav niso imeli vedno prave povezave z njimi. V zadnjem času pa so navezali tesnejše stike in že pripravljajo samoupravni sporazum za združevanje sredstev za vzdrževanje cest. Pravijo, da so našli skupni jezik, da bo tudi Mineral nekaj prispeval za popravilo cest, saj težko naloženi kamioni, ki vozijo s kamnoloma, cesto tudi poškodujejo.

Že če se z avtoceste ozreš proti Drenovem griču, je videti zemlja lepo obdelana. Kar precej se jih ukvarja s kmetijstvom. Štirinajst pa je pravih kmetov, ti živijo samo od kmetije. Z enim od njih, Lovrom Koprivcem, smo se tudi zapletli v pogovor, ko je ravno vozil kamenje, ki ga bo rabil za dograditev obnovljenega gospodarskega poslopja — za tlak v svinjaku. Pravi,da na kmetiji ni ravno rožnato, toda kljub temu vidi perspektivo, zato je tudi začel obnavljati poslopje. Čaka pa ga še popravilo hiše. Je kooperant kmetijske zadruge, v hlevu ima 17 glav živine. Glavni zaslužek ima od pitancev in mleka.

Veliko pa jih je še, ki poleg službe popoldne obdelujejo zemljo in si tako kar precej hrane pridelajo doma. Pravijo, da je tudi na Drenovem griču zemlja letos kar bolj obdelana kot prejšnja leta. Njive, ki jih že vrsto let niso niti zorali, so letos celo lepo opleli.

Življenje v tej ravno prav veliki krajevni skupnosti je torej pestro. Kar zadovoljni so z vsem, kar so do sedaj naredili; asfaltirali so več kot 3 kilometre krajevnih cest, pred leti so dobili novo trafo-postajo in obnovili so omrežje, nimajo problemov z vodovodom. »Le kanalizacijo bo potrebno še urediti. Ja, pa telefona tudi še nimamo. Kar 50 krajanov čaka na telefon. Kaže, da bo tudi to kmalu rešeno, do tedaj pa se bomo morali pač zadovoljiti z javno telefonsko govorilnico, ki jo bomo zgradili z denarjem, zbranim s samoprispevkom. Poleg tega bomo v naslednjih petih letih še dokončno uredili ceste, pomagali pri ureditvi pokopališča v Ligojni in na Lesnem brdu in uredili športno igrišče. Z denarjem, ki se bo zbral s samoprispevkom, pa bomo obnovili streho na gasilskem domu in adaptirali nekaj ostalih prostorov,« nam je o načrtih dejal predsednik sveta krajevne skupnosti Janez Leskovec.

Vse — ali skoraj vse — se pri njih dogaja okrog gasilskega doma. Pravzaprav je to dom krajevne skupnosti, v njem imajo prostore tudi družbenopolitične organizacije. Tu se sestajajo krajani. Ravno zato so se odločili, da »dom« še bolj uredijo, saj je središče vsega družbenopolitičnega in kulturnega življenja v vasi — to pa je vedno pestro.

vro Koprivec

Miro Jerina

ko Jelovšek

Janez Leskovec

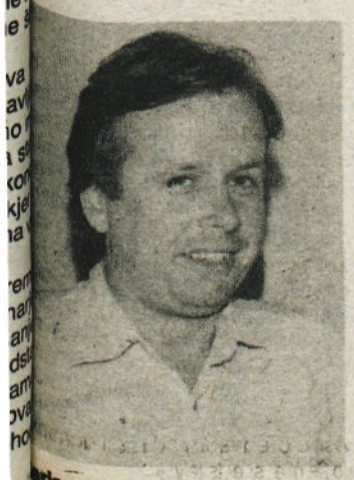

rjan Sigulin

Tone Jereb

Osnutek predloga za prostorsko preoblikovanje KS Vrhnika

Že nekaj časa družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v krajevni skupnosti Vrhnika ugotavljajo, da je nujna prostorska preobrazba sedanje največje krajevne skupnosti v občini, da bi dosegli boljšo samoupravno organiziranost.

Tako je delovna skupina pripravila osnutek predloga za prostorsko preoblikovanje, ki predvideva štiri nove krajevne skupnosti: Vas, Kolodvor, Klis in Lošca.

Meje bodočih krajevnih skupnosti naj bi bile naslednje:

KS KLIS: leva stran Tržaške ceste od starega Doma počitka do Mantove, po Cankarjevem trgu do Lenarta, po Stari cesti do Turšiča in po Voljčevi cesti do Doma počitka.

KS LOŠCA: desna stran Tržaške ceste do Mantove po Cankarjevem trgu do »enajste šole«, po Ljubljanici do Močilnika, preko Raskovca do Lukana, dalje po Tržaški cesti do starega Doma počitka.

KS VAS: Tržaška cesta do Lukana, stara Idrijska cesta, Storžev grič, Betajnova, Trojica do Robove ceste, po Stari cesti do Turšica, po Voljčevi do starega Doma počitka.

KS KOLODVOR: Robova cesta do meje s Staro Vrhniko, ob vojašnici do železniške proge do Tunjice in po njej do Ljubljanice, ob Ljubljanici do »enajste šole«, nato do Lenarta in Robove ceste.

Pri pripravi predloga so pazili tudi na to, da nove meje ne sekajo popisnih okolišev.

Predvidevajo, da bo javna razprava tekla septembra in oktobra in da bodo, če bo možno, referendum izvedli že v novembru.

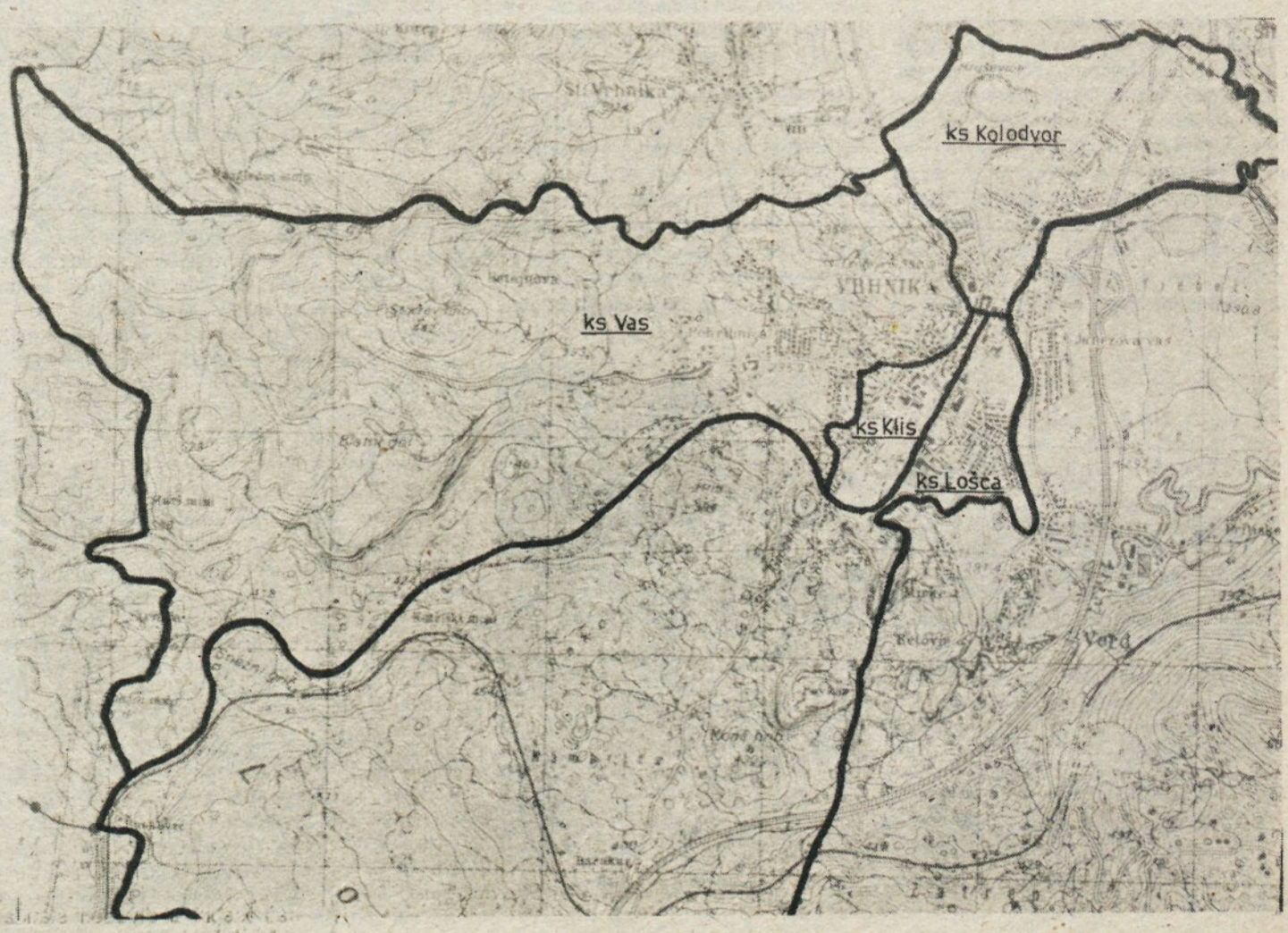

Stanovanja vedno dražja

Sedanje razmere na področju stanovanjske gradnje ne odpirajo ravno velikih možnoti za pospešeno reševanje stanovanjskih vprašanj. Kako lahko (težko) pride do stanovanja delavec, o tem večkrat razpravljamo. Tudi ko smo v občini razpravljali o resoluciji za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, je bilo slišati, da bo potrebno spremeniti davčno politiko, zamljiško politiko, kreditno, urbanistično politiko, itd., da bi delavci lažje in uspešnejše reševali svoje stanovanjske probleme.

»Dosedanja politika na stanovanjskem področju mislim, da gre ravno v nasprotno smer,« meni tajnik občinske stanovanjske skupnosti Janez Pečar. »Če pogledamo davčno politiko — o tem je tekla razprava tudi na eni od skupščin SKIS — smo najbrž edina evropska država, ki močno obdavčuje gradbene izolacijske materiale. Po drugi strani pa govorimo o varčevalnih ukrepih z energijo. Energija je vedno dražja, zato si vsak graditelj skuša zgraditi tako hišo ali stanovanje, da bo varčeval s toplotno energijo. Izolacijski materiali pa so dragi, oziroma davek je visok. Tako se mu gradnja podražuje in mu otežuje rešitev stanovanjskega vprašanja.«

Tudi kreditna politika se je spremenila. Je možno, da nekdo s povprečnimi osebnimi dohodki ali celo z nizkimi — pride do lastnega stanovanja?

»Letos smo sprejeli samoupravni sporazum o temeljih planov banke. Od takrat pa smo že dvakrat spreminjali pogoje, navedene v tem samoupravnem sporazumu. Lastno udeležbo delavec težko privarčuje, ker je stopnja inflacije previsoka. Tudi dolgoročno stanovanjsko varčevanje ne rodi uspeha, ker recimo delavec na leto komaj toliko privarčuje, kot se gradnja stanovanja podraži.«

Do »parcele« za individualno gradnjo pride graditelj le na natečaju. Nekoliko cenejša je zadružna gradnja.

»Brez natečaja pride danes individualni graditelj do parcele le v okviru stanovanjske zadruge. Po zakonu o objektih pa mora zadružnik, tako kot vsak družbeni graditelj zagotoviti vsa sredstva za dokončanje objekta. Take graditelje predvsem pa še delavce, ki bi finančno konstrukcijo v celoti pokriti, pa v naši občini lahko na prste preštejemo. Tudi na tem področju bi bilo potrebno določene stvari spremeniti, ker sicer tudi v okviru zadružne gradnje ne bomo prišli do tega, da bi bila gradnja uspešnejša, cenejša in hitrejša.«

Politika stanarin naj bi bila naravnana tako, da bi stanarine omogočile tako imenovano enostavno reprodukcijo stanovanj. Temu sicer pravimo tudi ekonomska stanarina. Pa je povsem jasno, kaj naj bi plačevali s stanarino?

»Veliko naporov smo vložili v izgrajevanje samoupravnih sporazumov o prehodu na ekonomske stanarine. Ena od prvenstvenih nalog na tem področju so ekonomsko bolj jasni odnosi pri gospodarjenju s stanovanjskim skladom. Veliko smo napravili, da bi do leta 1985 prešli na ekonomske stanarine. Toda to ne bo tako enostavno. Sedaj posamezne občine zelo različno podražujejo stanovanja, imajo različne izračune, zato je za enako stanovanje v eni občini v Sloveniji treba plačati celo še enkrat toliko, kot v drugi. Vrhnika je z zadnjo podražitvijo s cenami stanarin nekje v sredini.«

Vprašanje stanarin se zavira, da ne bi ogrozili življenjskega standarda delavcev. Kako pa je v resnici?

»Na Vrhniki je vseh skupaj 5400 stanovanj, od tega jih je 520 družbenih. To se pravi: niti 10 odstotkov jih ni. V teh stanovanjih živi — po ocenah — nad polovico stanovalcev, ki jim plačevanje ekonomske stanarine ne bi bil noben problem. To se pravi, da je samo okrog 5 odstotkov tistih, ki bi jim morali s subvencijo zagotavljati, da ne bo njihov življenjski standard ogrožen. Vik in krik, ki ga zaženemo ob tem, je pretiran. Zakaj pa ne pogledamo tistih 90 odstotkov občanov, ki so si z lastnimi sredstvi zgradili stanovanje in ga morajo tudi vzdrževati? Vzdrževanje pa ni ravno poceni. Mislim, da bi morali tudi na tem področju več besede imeti delavci, ki združujejo sredstva za stanovanjsko izgradnjo, zato naj bi tudi gospodarili z njimi.«

Cilj Lika — večji izvoz

V Liku z rezultati proizvodnje ob polletju niso ravno zadovoljni. Proizvodnja je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem na isti ravni. Za 10,7 odstotka večja je proizvodnja glede na lansko enako obdobje le v Tovarni vrat. V tozdu Primarna predelava so imeli predvsem v prvih mesecih probleme s pomanjkanjem hlodovine, tako da nekaj časa obe žagi nista obratovali. V tozdu Tovarna stolov je bil najbistvenejši problem pomanjkanje lesa v prvem trimesečju, predvsem suhega lesa za sedeže je primanjkovalo. Pomanjkanje lesa je občutno čutila delovna enota Borovnica, saj se je linija sedežev ustavila trikrat za skupno 10 dni.

Poleg pomanjkanja lesa so bili ves čas problemi z laki, predvsem z mehurjenjem na stružnih elementih. Zaradi tega so večkrat menjali lak, kar je povzročalo v lakirnici velike zastoje. Občasno pa so bili tudi problemi pri dobavi ostalih repromaterialov: selotejp, kartoni, lužila. Podobni problemi so bili tudi v Tovarni vrat.

S prodajo niso imeli večjih problemov. Tekla je normalno. Na domačem trgu so prodali za 290 milijonov dinarjev izdelkov, kar je za 58 odstotkov več kot lani v prvem polletju. Plan prodaje po načrtovanih cenah pa so presegli za 8 odstotkov. Tudi pri prodaji na tuji trg ni bilo večjih problemov, kljub stagnaciji na ameriškem trgu. Resnejše težave so bile le pri izvo vrat, kjer so skoraj 10 odstotkov pod planom, ven pričakujejo še večje težave v drugem polletju, ke recesija na nemškem in avstrijskem trgu še ve zelo velika. Na zunanje tržišče so plasirali skupno 156,591 milijonov dinarjev izdelkov oziroma 5.237.088 ameriških dolarjev, kar pomeni 51,4 stotka več dinarskega dohodka kot v lanskem prv polletju. V drugem polletju bodo vse napore usmer izvoz in da bi plan izvoza ne samo dosegli, temveč tudi presegli, saj jim bo to prineslo, podobno kot l določene ugodnosti pri razpolaganju z devizami.

Uvozili pa so za 20,748 milijonov dinarjev mate la. Kljub vsem težavam so dosegli 737 milijonov narjev celotnega prihodka in presegli plan za 2 stotka. V primerjavi z lanskim prvim polletjem pa je kar za 70 odstotkov več.

Samo številčni podatki so nekako sicer zadovolj vendar na splošno s poslovanjem niso povsem za voljni. Še več naporov bodo vložili v proizvodnjo, bodo presegli letni plan.

Ob obravnavi poslovanja v prvem polletju so sp jeli tudi vrsto nalog, ki jih morajo v drugi polovici l izvajati da bodo prispevali k stabilizaciji gospod stva. Te naloge so obveznost in tega se zaveda

Povzeto »Našem de

IUV — POVEČANJE PROIZVODNJE ZA IZVOZ

Tudi sobote delovne

Letošnji izvozni rezultati jugoslovanskega in tudi slovenskega gospodarstva ne zagotavljajo normalnega odvijanja devizno-bilančnih načrtov za leto 1981 in bodo pristojni zvezni in republiški organi prisiljeni sprejeti izredne ukrepe, ki naj zaustavijo taka gibanja in zagotove večjo usmerjenost proizvodnje v izvoz, predvsem na zahodna tržišča. Ti ukrepi bodo prav gotovo povzročili resne težave predvsem v tisti proizvodnji, ki je odvisna od uvoza surovin in repromateriala. Ukrepi za odstranitev motenj bodo resno ogrozili delo tudi v TOZD Usnjarna Vrhnika, če si temeljna organizacija z izvozom svojih proizvodov ne bo zagotovila planiranega oziroma zadostnega deviznega priliva za uvoz surovih kož in repromaterialov.

Poslovodni odbor delavskega sveta DO IUV je na svoji redni seji obravnaval položaj in posameznih proizvodnih na področju izvoznih obve in za TOZD Usnjarna V ugotovil sledeče:

Zaradi slabšega povpra nja na tujem trgu v prvih me letošnjega leta v TOZD Us Vrhnika nismo dosegli izvoza usnja. V zadnjem č so se konjunkturne razme pravile in nam dajejo mo da nadoknadimo ta izpad povečamo izvoz nad pla višino. Na zahodna tržiš lahko izvozili celo nekaj ve lurjev, podlog, cepljencev njene konfekcije kot izvozni plan do konca leta

Povečana proizvodnje izvoz pa je po drugi stra naša življenjska nuja, da si tovimo delo. TOZD Us Vrhnika mora za 13.650 letni namok svinjskih kož kar 11.650 ton kož. Le 20 jih bomo kupili na domačem ker smo se dogovorili, da stale količine svinjskih kož je možno dobiti na dom trgu predeluje temeljna o zacija Tovarna usnja Šošt prvih šestih mesecih je te organizacija dosegla s 9,200.000 dolarjev izvo drugem polletju pa bi po k cialnih ocenah lahko izvoz

Z izvozom naših izd (usnja, konfekcije in ščetin mora uspeti ustvariti vsaj dolarjev, ker smemo po se predpisih porabiti za svoj u 65 % ustvarjenega iz Glede na deviznobilančn zmere pa se lahko zgo bomo smeli še manj izvoz rabiti za svoj uvoz in da morali prispevati več za nafte in podobnih surovin. sedanjem odstotku dov porabe ustvarjenega izvo lasten uvoz pa nam bo z klovalo deviz za uvoz suro moramo skrajno varčevati kršno porabo deviz.

K temu velja še dodati, da m čimveč našega usnja izvoziti nih izdelkih (usnjena konfekcij tako ustvarimo neprimerno v larjev kot z izvozom samega čeprav to po drugi strani p manjši dinarski dohodek.

Zato moramo na vsak nači nje možnosti za prodajo izdel zahodnih tržiščih maksimalno stiti in si tako zagotovoti dev uvoz kož in ostalega. Če te ne bomo uspešno opravili, deviz, ne bo kož, ne bo dela, sredstev za osebne dohodke

Ker je treba poiskati in izk vse možnosti za povečanje zvodnje za izvoz, so ena od n dodatni delovni dnevi na pros bote in se moramo dogovoriti od septembra naprej delali t sobotah. Obenem pa mora ustreznimi ukrepi in z nagrajev kvalitetnega dela zagotoviti, usnje in drugi izdelki narejeno dobro in ob pravem času.

V poletnih mesecih oziro času intenzivnejše izrabe letn pustov pa morajo delavci s še kovitejšim delom, (boljša izra lovnega časa, manjši obseg iz kov z dela, boljši izkoristek s ne), preprečiti padec proizvod se nam je to dogajalo v pre letih.

URESNIČEVANJE PROGRAMA KMETIJSTVA V OBČINI

Letos še ne bo pravega uspeha

Kmetijska proizvodnja, če jo gledamo skozi prizmo zastavljene politike pospeševanja kmetijstva v občini, letos še ne bo dala pravih rezultatov. V Kmetijski zadrugi pravijo, da pričakujejo, da bo proizvodnja stekla tako, kot mora in kot so si jo zastavili v srednjeročnem planu, šele prihodnje leto. Program predvideva razvoj govedoreje, razvoj prašičereje in mlekarstvo.

Po prvih ocenah se le pri govedoreji izpolnjuje plan, pridelek je celo večji, kot so načrtovali. Nekoliko slabše je z mlekom in mlečnimi izdelki, predvsem zaradi težavnih odnosov v celotni reprodukcijski verigi. Ni namreč dovolj krmil, pa tudi cena mleka je v primerjavi s ceno krmil nizka. »Količinsko je proizvodnja mleka še kar zadovoljiva, čeprav ga ni toliko, kot smo pričakovali. Ravno zato, ker so krmila predraga (zadnje 2 meseca jih ni bilo mogoče nikjer dobiti), kmetje ne krmijo živine z njimi. Tudi nestimulativna cena mleka je vzrok, da ga v mlekarni zberemo manj, kot smo načrtovali. Pa ne gre samo za količino. Tudi kvaliteta mleka je slabša — tolšče je malo. Kmetje nam včasih očitajo, da jih okrog prinašamo pri merjenju tolšče, pa temu ni tako. Kvaliteta mleka se spreminja glede na krmljenja. Če bi bila cena mleka dovolj visoka, da bi stimulirala kmeta, bi bilo tudi kvalitetnega mleka več,« pravijo v Kmetijski zadrugi.

Nekoliko zapletov je še pri prašičereji. Nekaj kmetov se že ukvarja s prašičerejo, toda počasi se premika naprej in prihodnje leto, kot pravijo, se bodo približali tudi uresničitvi tega programa.

Če pobliže pogledamo številke kmetijske proizvodnje v kooperaciji, vidimo, da so prevzeli 47 odstotkov mleka, mladih pitanih goved 56 odstotkov ter goved I. in II. vrste 52 odstotkov letnega plana. Pri odkupu plemenske živine pa je že ob polletju izpolnjen letni plan, celo presegli so ga za skoraj 3 odstotke.

Nekoliko drugače pa je z odkupom telet in prašičev. Dosegli so le okrog 20 odstotkov letnega plana proizvodnje prašičev, zato so v Kmetijski zadrugi začeli z akcijo za povečano proizvodnjo prašičev, ki jo bodo morali pospešiti, če hočejo, da bodo dosegli plan, ker je ravno pri proizvodnji svinjskega mesa zadruga prevzela precejšnjo dolžnost oziroma odgovornost..

Na Pokojišču Švigljevi že pasejo živino s pomočjo električnega pastirja. Kar manj je dela, sta dejala oče in mati, ko sta sušila otavo za čas, ko ne bodo več mogli pasti na novo urejenih pašnikih.

Za krmo so kmetje letos posejali po ocenah 170 hektarov koruze, za siliranje pa okrog 200 hektarov. Ta ocena sloni na prodanem semenu v zadrugi, verjetno pa je posejanih nekoliko več površin. Dobro pa ni, pravijo strokovnjaki v kmetijski pospeševalni službi, da na nekaterih njivah celo že 10 let raste koruza. Zavzemajo se za kolobarjenje. Tako so kmetje po ocenah zasejali in večino tudi že poželi, okrog 10 hektarov njiv žitaric Tako je že več kot deset let. Nameravajo pa pričeti z bolje organizirano setvijo žit, zato je na »poti« že kombajn in upajo, da se bo tudi zato več kmetov odločilo za setev žita, čeprav pri nas niso ravno najboljši pogoji za uspevanje žitaric.

Kako pa je z gnojili? Letos spomladi, ravno ko je bil čas za oranje in setev, je primanjkovalo gnojil. Pozneje so nekako rešili to pomanjkljivost in vsaj za silo pognojili. Da bi za prihodnje leto zagotovili dovolj gnojil — potrebujejo jih več kot 1000 ton — so jih pred dobrim mesecem že nabavili 182 ton. Kar udarniško akcijo so imeli, da so jih raztovorili z vagonov v Logatcu in jih prepeljali na Vrhniko. Poleg 22 delavcev zadruge je bilo na tej akciji tudi 11 kmetov: Kržmanc, Janez Habe, Marko Furlan, Stane Nagode, Franc Hladnik, Lado Lenarčič, Pavle Bradeško, Gabrijel Košir, Albin Novak, Lovro Pivk in Pavle Bizjan. V enem dnevu so vse prepeljali v skladišče. Če bi prišli vsi, ki so obljubili — teh pa je bilo kar precej — bi delo še hitreje opravili, pravijo v zadrugi. Ob tem velja tudi reči, da so kmetje letos dobili gnojila ceneje kot lani, zaradi regresa občinske skupščine. Najbrž nad temi cenami ne morejo »jamrati«.

V zadnjem času beležimo naraščanje obolenja vimena. Tudi kvaliteta mleka je slaba kar se tiče mikroorganizmov. Zato bo treba stalno bedeti nad proizvajalci, da bodo iz zdravih krav molzli in pridelali čisto mleko. KZ Vrhnika želi, da bi Veterinarski dom Krim imel na voljo veterinarja, ki bi vse svoje delo posvetil mleku in pa reprodukciji krav. Iz slabega mleka se ne da narediti kvalitetnega sira, zato je plan izvoza sira ementalca vprašljiv. Včasih bi bilo celo bolje in ceneje za mlekarno, da bi preveč okuženo mleko zlili proč, kakor da ga predelujemo v sir. Osnova za dober sir je namreč dobra surovina — to je dobro mleko, ugotavlja direktor Kmetijske zadruge Andrej Štular.

Delavci KZ in nekaj kmetov so pljunili v roke in »udarniško« raztovorili 182 ton gnojil.

BORCI PRVE TANKOVSKE BRIGADE SO OBISKALI HIŠO CVETJA V BEOGRADU

Vojakovo oko se je zasolzilo

. julij 1981. leta. Dan kot gl drugi. Sončen, topel, pravi tni dan. Vendar bo za skupino ev 1. tankovske brigade in za ve družine to dan, ki jim bo v nepozabnem spominu. Na ko oklepne enote JLA slavijo praznik, so borci obiskali minski center Josip Broz Tito ogradu.

t jih je pripeljala iz vseh krajev domovine. Razen Vrhničanov li na zbornem mestu pred muze- 25. maj tudi borci, ki živijo v u, Ilirski Bistrici, Splitu, Šibeni- Beogradu, Smederevu, v Subotiriši so iz Črne gore, iz Makedo- Bilo je res ganljivo srečanje. av so leta naredila svoje, je m ostal enak: čvrst, moški in

upina borcev pred tankom na katerem so se borili.

el. Mnogi od njih so se videli prvič vojni.

pomini niso zbledeli. Nekje globoko v zavesti je vrezana kronologija h dogodkov, ki jih človek tako ljumno varuje. Nekateri tokrat niso li. Kruta življenjska igra jih je pria k večnemu počitku. Toda ostalo njihovo delo, doprinos k naši rnosti, *ostali so spomini na* ce, na heroje krvave vojne, ki je prinesla tako zaželjeno svobo.

HIŠA CVETJA

koli pol enajstih je kolona krenila Hiši cvetja. Vhod je bil iz Užičke, te ulice, po kateri je šel njihov vrni komandant tolikokrat in po kaso ga pospremili k večnemu pou. Instinktivno, kot da jih kdo sili v se je *kolona uvrstila dva po dva.* se samo šepet, kot da nihče ne motiti mirne okolice. Potem pa — čka 3. Obiskovalec šele sedaj dope, kako zelo je Tito ljubil naravo. te vseh barv in nians dajejo poen vtis. Drevesa in trave — kot da pravkar stopile s strani botanične iklopedije so našle mesto v Titon parku. Darovali so mu jih državsveta na misijah miru, na potohih, ki jih je pozorno in z upanjem emljal *cel svet. Na prostranih ne*vanih travniških površinah se bodno, kot je ljubil tovariš Tito, ehajajo pavi v svojem polnem košju. Samo kakšen krik teh preih ptic moti mir in tišino.

red Hišo cvetja tudi šepet zamre. dir v gardni uniformi prekine ko o obiskovalcev in daje znak, da rci 1. tankovske brigade lahko vstopijo. S tihim, skoraj neslišnim korakom se vstopa v Hišo cvetja. Korak starih borcev postaja trdnejši in odločnejši. Oko se zamegli, solza se ne da zaustaviti. Pridejo same od sebe, obrazi jasno kažejo, kolikšna je ljubezen do Tita.

Predstavniki 1. tankovske brigade polagajo cvetje na grobnico in se vpisujejo v knjigo žalosti.

Kolona borcev gre počasi in dostojanstveno mimo mesta večnega počivališča svojega vrhovnega komandanta. Korak za korakom, solznih oči, ki so uprte v marmorno ploščo. Na njej je z zlatimi črkami napisano: JOSIP BROZ TITO 1892—1980.

Pred vhodom stoji prekinjena kolona. V njej so ljudje z vseh kontinentov, ljudje, ki imajo različno barvo kože in govorijo najrazličnejše jezike. Tu so košarkaši iz ZDA z našimi študenti-reprezentanti, skupina turistov iz Nizozemske, skupina iz Velike Britanije. V koloni čaka žena v črnini z uvelimi nageljni v rokah. Vsi imajo isto željo — da se poklonijo velikanu naše dobe in se zahvalijo človeku, ki je toliko naredil za našo domovino in za neuvrščeni svet.

Borci in starešine so si ogledali tudi vojni muzej na Kalemegdanu.

MUZEJ 25. MAJ

Samo kakih dvesto metrov od Hiše cvetja je v okviru Spominskega centra Josip Broz Tito muzej 25. maj, najbolj reprezentativni muzej, posvečen življenju in delu Josipa Broza Tita. Borci 1. tankovske brigade so obiskali tudi muzej in se na mestu samem spoznali z delom dosežkov iz zapuščine tovariša Tita.

V treh velikih galerijah je filatelistična zbirka, zbirka lovske opreme, zvezne in lokalne štafete mladosti, darovi posameznikov in ustanov, vojaških enot in šol.

Poseben vtis naredijo na obiskovalca razstavljena priznanja in odlikovanja, s katerimi so predsednika Tita odlikovali najvišji državniki sveta.

Poseben vtis je naredila tudi fotografija predsednika Tita na lovu. Mlad nemočen srnjaček je ujel hudournik, da ne more na kopno. Živalca gleda predsednika, ta pa ga blago boža po glavi. Koliko simbolike in sentimentalnosti je v trenutku, ki ga je ovekovečil fotoaparat! Borci 1. tankovske brigade, posebno tisti, ki so tedaj delali v tehnični delavnici, so še posebej ponosni na svoj eksponat, ki so ga poslali Titu. 1944—45 leta so izdelali verno kopijo tanka »Stjuard«, tanka 1. tankovske brigade. Ta eksponat je shranjen med ostalimi; je svojevrstno dopolnilo kronologije razvoja oklepnih enot JLA.

VOJNI MUZEJ NA KALEMEGDANU

Po krajšem sprehodu po ulicah Beograda so borci obiskali tudi Vojni muzej na Kalemegdanu, muzej, ki s svojimi eksponati prikazuje razvoj vojaških spretnosti. Je kronološki prikaz vojskovanja za osvoboditev naših narodov in narodnosti. Posebno močan vtis je pustil del muzeja, ki prikazuje drugo svetovno vojno s posebnim poudarkom na naši narodnoosvobodilni vojni. Zanimiva je tudi zbirka zaplenjenih sovražnikovih zastav.

Zunaj pod milim nebom, je razstavljeno težko orožje. Borce so posebno zanimali tanki, od njih še posebno tanki »Stjuard«.

Obisk Beograda — Hiše cvetja, muzeja 25. maja in Kalemegdana — je najlepše počastil proslavo 16. julija, dneva oklepnih enot JLA.

Vojni politični komisar, dr. Franc *Kočevar, je dejal: »Mi borci 1. tan*kovske brigade, se moramo večkrat sestajati. Posebej še zato, ker čas tako hitro beži, mi pa imamo toliko povedati mladi generaciji!«

Ravno to misel so borci sprejeli s simpatijo in z željo, da vojnih let nikoli ne bi pozabili. Herojstvo tankistov naj bo mladim vzor, kako je treba braniti in ljubiti svojo domovino.

16. julij — dan tankistov

16. julija je bila v vojašnici »Ivan Cankar« svečanost v počastitev dneva oklepnih enot. Na ta dan, pred sedemintridesetimi leti, so namreč v malem italijanskem mestecu Gravino, pri Bariju po povelju VŠ NOV in POJ osnovali prvo tankovsko brigado narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije.

Prva tankovska brigada je kasneje osvobodila velik del Hrvaškega in Slovenskega primorja, Trst in Celovec.

Enota tovariša Boška Ratkovića nadaljuje tradicije prve tankovske brigade in prav to je razlog, da so ga pripadniki oboroženih sil vojašnice »Ivan Cankar« praznovali še posebno svečano.

Posebno obeležje tej svečanosti so s svojo prisotnostjo dali komandant Ljubljanske armijske oblasti, tovariš Branko Jerkić, ki je med drugim v svojem govoru čestital za praznik tankistov vojakom in starešinam te enote ter jim zaželel uspešno nadaljevanje svetlih tradicij borcev prve tankovske brigade. Prišli so tudi predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij Vrhnike ter sekretar občinskega komiteja zveze komunistov Jože Perpar, ki je v svojem pozdravnem govoru poudaril pomembnost sodelovanja in vključevanja pripadnikov oboroženih sil v družbenopolitično in kulturno življenje Vrhnike. Svečanost se je nadaljevala s svečano zaobljubo mladih vojakov, ki so tako postali pravi branilci svoje socialistične samoupravne domovine. Istega dne so v počastitev tega praznika borci prve tankovske brigade narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije skupaj s pripadniki enote, ki te svetle tradicije nadaljuje, obiskali Hišo *cvetja na Dedinju in na grob naj*večjega sina naših narodov, tovariša Tita, položili cvetje.

To je bilo prisrčno srečanje borcev iz vseh krajev naše domovine, ki so se borili na slavni poti prve tankovske brigade. Ob tej priložnosti so borci obudili spomine na dogodke med narodnoosvobodilno vojno, napadle tovariše in lepe trenutke, ki so jih preživeli v najtežjih in hkrati najsvetlejših dnevih naše zgodovine.

Tridnevni izlet v Beograd je organiziral, skupaj z domicilnim odborom prve tankovske brigade, Dom JLA z Vrhnike.

IZTOK JELAČIN

Obvestilo članom ZZB NOV in ostalim občanom

V programu izletov smo spomladi načrtovali tudi izlet v mesto Čapljino. Zaradi podražitve in hrane sporočamo novo ceno in celotni program izleta.

Ob udeležbi 40 izletnikov je polna cena izleta 2.820,00 din in za udeležence, stare nad 60 let 2.750,00 din.

Potovanje se prične 16. oktobra z vlakom v turističnih spalnikih iz Ljubljane ob 19.05 do Mostarja. Prihodu v Mostar ob 8.46 uri sledi ogled spominskega parka. Pot nadaljujemo z avtobusom po dolini Neretve. Ogledali si bomo izvir reke Bune. Po kosilu se bomo peljali do Počitelja — starega mesta trdnjave. Sredi popoldneva pridemo v Čapljino. Večerja in prenočevanje bo najverjetneje v Ljubiškem.

Po zajtrku bomo obiskali Stolacko polje in Stolac. Po kosilu pa bo ogled slapov »Kravica« in rimsko taborišče. V Ljubljano se bomo vrnili z vlakom, ki odpelje ob 17.38 uri in pride v Ljubljano 19. 10. ob 7.25 uri. Če bo interesentov manj kakor 40. izleta ne bo.

Prijave sprejemamo do 10. 9. 1981.

Občinski odbor ZZB NOV
VRHNIKA

Anton Debevec

Na hribih je večkrat gorelo

7

Naslednjo noč pa bi po isti poti krenila tudi ostala dva bataljona. Toda zataknilo se je že prvo noč, kajti v temni in dežvni noči se tudi izkušeni vodiči težko našli ustrezne prehode, povrh tega pa so naleteli še na močne italijanske *zasede ob progi. Vse to je prisililo bataljone* da se vrnejo nazaj. Napravili so nov načrt, ki je predvideval da v noči 28.—29. VI. krenejo trije bataljoni hkrati in to preko Raskovca, eden bataljon pa bo med tem napravil akcijo na progi med Borovnico in Verdom. Ta bataljon je imel nalogo pričakati tovorni vlak in ga z miniranjem proge zaustaviti, pobrati plen, nato pa ga pognati nazaj proti Borovnici, kjer naj bi z hitrostjo zapeljal na viadukt in ga porušil. Temu bataljonu naj bi pomagala tudi 3. četa Šercerjevega bataljona, s tem da bi demonstrativno napadala železniško postajo Verd in obstreljevala topovske položaje na Dolu, kar naj bi premotilo Italijane glede glavne akcije. V tej akciji je z bataljonom sodeloval tudi štab II. grupe odredov. Ali, zopet ni šlo vse po načrtu. Namreč namesto tovornega vlaka je pripeljal mešani vlak brez voznega reda, z desetimi tovornimi vagoni v katerih je bilo preko 500 internirancev in dveh potniških vagonov v katerih je bilo oboroženo spremstvo in straža. Seveda pa partizani o tem niso bili obveščeni. Ko je vlak zavozil *na nastavljeno mino, je lokomotiva prevozila po*škodovani del tračnice, ker se je odlomila vlečna kljuka na prvem vagonu, tako da se je vlak brez lokomotive ustavil na progi. Italijani iz spremstva so začeli streljati, tedaj pa so odprli ogenj tudi partizani, ne vedeč kaj je v vagonih. Čeprav so interniranci kričali, vendar jih partizani v tistem trušču niso mogli slišati. Minilo je že kar nekaj časa da so partizani ugotovili koga imajo pred seboj in da so prenehali streljati v vagone. Skočili so do vagonov in jih začeli odpirati, ter internirance reševati.

Uspelo jim je odpreti prvih sedem vagonov, a zadnjim trem se niso mogli približati, saj so obstali v ozkem skalnatem useku, poleg tega pa so tudi Italijani iz potniškega vagona ki je bil na koncu kompozicije nudili močan odpor.

Partizanom je uspelo rešiti okoli 340 internirancev, kakšnih 30 pa se jih je porazgubilo po gozdu Med interniranci so bili tudi trije mrtvi in so jih pozneje pokopali v Borovnici, več pa je bilo tudi ranjenih. Partizani so se z interniranci vred umaknili nazaj preko Pokojišča in Padeža v Koželjški log. Tam se je naslednji dan okoli 260 internirancev prostovoljno prijavilo za vstop v partizane, ostali pa so odšli na svoje domove, ali kam drugam. Tako se je omenjeni bataljon s štabom grupe odredov zadržal na hribih še za en dan.

Italijani se maščujejo nad nedolžnimi hribovci

Takoj po napadu na vlak z interniranci, so seveda tudi Italijani pripravili svojo akcijo. Najprej so že kar v jutranjih urah začeli z topovi obstreljevati Pokojišče in Padež. Granate so orale hribovske *senožeti, druge posebne škode pa niso napravile.* Kmalu za tem pa so na Zavrn in Pokojišče pridrli v velikih trumah. Bil je cel bataljon rdečih kravatarjev. Vse moške iz Zavrha in Pokojišča so segnali v manjšo dolinico na Sevcu in jih tam zastražili, ženske z otroki in starejšimi ljudmi pa so nagnali v Rubcovo hišo in jih tudi zastražili. Nihče se ni smel nikamor premakniti. Niti na potrebo niso smeli ven. Tam so ostali tudi preko noči. V tem času pa so ostali vojaki, ropali po obeh vaseh in iz hlevov ter svinjakov seganjali živino in prašiče. Teleta in prašiče so klali kar po vaseh in nakladali na vozove, nekaj pa so pekli in sproti pojedli. Ko so tako hiše in gospodarska poslopja izpraznili in izropali, so vse skupaj požgali. Gorelo je celo noč. Zavrh je pogorel do tal razen Rubcove hiše v kateri so bili zaprti otroci in ženske. Na Pokojišču je ostala edino cerkev, Galetova in Ravnikarjeva hiša v kateri je prebivala italijanska komanda in v kateri so pripravljali pečenko.

Istega dne pozno popoldne pa so Italijani krenili tudi proti Padežu, gotovo z namenom da tudi tam napravijo požigalno akcijo. Partizanske zasede na padeškem Vršiču in iznad Pelkota, ki so ves dan budno pazile na gibanje Italijanov na Pokojišču, so takoj udarile na bližajoče se Italijane in ti so se morali umakniti nazaj. Zasedli so položaje v starih strelskih jarkih še iz časov avstro-ogrske in ondi preždeli celo noč. Tudi naslednji dan niso silili proti Padežu, saj je tam poleg 3. čete bival tudi zaostali bataljon II. grupe odredov ki pa je zvečer 30. junija zapustil Padež in se preko proge brez zastoja podal za ostalimi bataljoni v Dolomite. Tako je bil Padež zaenkrat obvarovan, ali ne za dolgo.

Ko so Italijani uvideli, da se ne morejo Padežu približati iz smeri Pokojišča, so sklenili da pridejo z druge strani, za hrbtom. Že 1. julija so krenili na pohod. Šli so preko Grede in se približevali Strmecu kjer je tedaj taborila 3. četa. Ta je takoj zasedla položaje in Italijane zaustavila. Bili so v veliki premoči in so na vsak način hoteli izsiliti prehod naprej. Iz Vinjega vrha je hitel svoji četi na pomoč tudi udarni vod. Pri hribovskih žagah je prekoračil reko in prešel na Gredo, ter tam udaril Italijanom v hrbet, tako da so zapustili svoje položaje in se preko koželjških žag podali proti Kožljeku. Tam so preždeli ostanek dneva, ali ne čisto brez dela. *Že po stari navadi so vas najprej izro*pali nato pa zažgali. Mimogrede so ubili še dva pastirčka ki sta nad vasjo pasla živino, menda zato da ne bi brez »boja« zapustili partizansko vas.

(se nadaljuje)

DELOVANJE GLASBENE ŠOLE VRHNIKA V PRETEKLEM ŠOLSKEM LETU 1980/81

Lani 200 učencev v Glasbeni šoli

Glasbena šola Vrhnika je bila kot samostojna delovna organizacija ustanovljena v septembru meseca 1976. Že od vsega začetka je šola želela pridobiti čim večje število učencev za glasbeno dejavnost. Ob začetnih težavah se je stanje izboljševalo iz leta v leto in v preteklem šolskem letu je imela glasbena šola že 200 učencev, razporejenih v različne oddelke od pripravnice, klavirja, violine, harmonike, blok flavte, klarineta in v lanskem šolskem letu prvič samostojnega oddelka trobil. V okvir glasbene šole sodi tudi oddelek v Borovnici.

Vseskozi se je glasbena šola borila s prostorskimi problemi in je bila prisiljena gostovati v različnih stavbah različnih organizacij združenega dela — od kulturnega doma Ivan Cankar, osnovne šole Ivana Cankarja in Vzgojnovarstvenega zavoda Vrhnika, ki je glasbeni šoli za popoldanski pouk prepustil eno svojih igralnic.

V preteklem šolskem letu so se začeli prvi konkretni razgovori z vsemi zainteresiranimi stranmi za dokončno rešitev prostorskih problemov glasbene šole. Na pomoč je priskočil še Zavod za načrtovanje občine Vrhnika in izdelal variantne predloge za rešitev tega perečega problema.

Dokončno je bilo dogovorjeno, da pridobi glasbena šola za svojo nemoteno dejavnot in nadaljnjo razširitev prostore starega zdravstvenega doma. Kolektiv glasbene šole sedaj nestrpno pričakuje, da pride do končne realizacije tega predloga.

Glasbena šola Vrhnika je v lanskem šolskem letu skušala navezati stike z vsemi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami. Če sedaj pogledamo nazaj moramo reči, da je bila v teh prizadevanjih precej uspešna. Celo šolsko leto smo tesno sodelovali z osnovno šolo Ivan Cankar pri organizaciji proslav in obletnic v letu jubilejev. Ravno tako smo se uspešno povezali z domom JNA na Vrhniki, kjer smo se dogovorili za dolgoročnejšo obliko sodelovanja. Z glasbenim programom smo sodelovali pri otvoritvi razstav, ki jih je organiziral dom JNA, za uspešen zaključek sodelovanja v letošnjem šolskem letu pa so naši učenci obiskali kasarno Ivan Cankar in vojakom priredili kratek kulturni program.

V bodoče si želimo več sodelovanja z DO, saj menimo, da bi tudi njim lahko prikazali delovanje glasbene šole s kratkimi glasbenimi programi in tako glasbeno šolo resnično vključili v vsakodnevno življenje na Vrhniki.

Učenci oddelka pihal in trobil pa že nekaj let uspešno sodelujejo v Pihalnem orkestru Vrhnika, saj le s podmladkom v orkestru lahko pričakujemo uspešno delovanje pihalne godbe. Želimo, da bi v nekaj letih uspeli pomnožiti število članov pihalne godbe predvsem z manjkajočimi instrumenti, zato bo glasbena šola povečala število učencev predvsem na oddelku pihal in trobil.

Ob vsem tem zunanjem sodelovanju pa je glasbena šola prirejala interne in javne nastope za svoje učence. Priredili smo okoli 20 internih nastopov, za zaključek pa javni nastop v kulturnem domu Ivan Cankar.

Obisk javnega nastopa je bil zadovoljiv, ob malo večji zainteresiranosti občanov pa bi bil lahko še boljši.

Ravno tako smo sodelovali z RTV Ljubljana in v mesecu maju posneli dve radijski oddaji »Iz glasbenih šol«.

Oddelek v Borovnici obstaja že nekaj let in iz leta v leto opažamo večje zanimanje za obiskovanje glasbene šole. KS Borovnica nam je v TVD Partizan uredila dve lični učilnici, kjer pouk lahko nemoteno poteka. Nekaj problemov je samo s poukom nauka o glasbi, ker je prostor premajhen za večje število učencev. Skušali se bomo dogovoriti z osnovno šolo v Borovnici, da bi nam v novem šolskem letu odstopila učilnico za popoldanski pouk nauka o glasbi.

V Borovnici je bil s posredovanjem glasbene šole in v okviru ZKO Vrhnika v lanskem šolskem letu odprt baletni oddelek. Kljub začetnim težavam je skupina malih baletnikov uspešno zaključila šolsko leto in na koncu priredila staršem kratek program. Želimo, da bi ta oblika glasbene umetnosti ostala v Borovnici tudi v bodoče.

Enak poskus uveljavitve baleta na Vrhniki na žalost ni uspel in vprašanje je, če bomo ta oddelek lahko ponovno odprli.

Za uspešen zaključek leta pa je glasbena šola sodelovala v okviru kulturnega tedna v Bistri z enournim programom. V tem prelepem okolju v izredno akustični kapelici v gradu ter ob množici obiskovalcev smo s svojim najboljšim nastopom uspešno zaključili šolsko leto.

Za veliko prizadevnost za uspešno delovanje glasbene šole pa je potrebno pohvaliti vse pedagoge glasbene šole, ki so z nesebičnim delom žrtvovali tudi svoje proste ure za uspeh naše šole. Ravno tako so bili prizadevni tudi naši učenci in upamo, da bomo v novih prostorih dosegali še boljše rezultate in vzgojili še večje število mladih glasbenikov.

VIKTOR ZADNIK

Vpis v Glasbeno šolo bo 31. avgusta od 10. do 12. ure
Vpisovali bodo:

— v malo glasbeno šolo
— v pripravnico
— in na oddelek pihal in trobil

Kultura v Podlipi je »živa«

Kljub temu, da je vas dobila drugačno podobo, kakor jo je imela še pred leti, pa so nekatere dejavnosti v vaških krajevnih skupnostih ostale še iz preteklih časov ali pa so se ponovno rodile po nekdanjih vzorcih. Vzemimo na primer kulturno dejavnost v krajevni skupnosti Podlipa—Smrečje pri Vrhniki. Že za časa stare Avstrije so tam prirejali igre in koncerte in to počnejo še vedno kljub nekaterim objektivnim težavam.

Tako sedaj, pod okriljem mladinske organizacije, obstoja manjši zbor, ki si je zadal nalogo, da goji in neguje pravo staro slovensko narodno pesem, da bi se ohranila tudi za rodove, ki pridejo za nami. Seveda naletijo, kdo pa ne, tudi na težave, in teh ni ravno malo. Nimajo ustreznega prostora, tako da imajo vaje kar v privatnem stanovanju. Težko je tudi najti ustrezen čas za vaje; vaje imajo ob sobotah zvečer, ko se edino lahko vsi zberejo, ker so med tednom nekateri v šolah, drugi v službah, itd. No, kljub vsem naštetim in nenaštetim problemom, so že toliko napredovali, da so imeli že vrsto nastopov. Zadnji je bil v domačem kraju, na že desetem srečanju podlipskih odseljencev. Pod vodstvom neumornega Ivana Malavašiča sta oba podlipska zbora pripravila prijeten program in še popestrila že tako prijeten večer.

Tone Lapajne — akademski slikar izdeluje hrastov skulpturo Barjanca

V PARKU PRED CANKARJEVO KNJIŽNICO BO STALA UMETNIŠKA SKULPTURA, KI JO BO IZDELAL TONE LAPAJNE

Barjanec — korakajoči mož

Odbor likovne akademije Bistra pri ZKO Vrhnika je sprejel pobu akademskega slikarja Toneta Lapajneta, da izdela hrastovo skulptu ki bo simbolizirala upornega prebivalca Barja. Skulpturo bi postavil letu 1981, ko praznujemo 40-letnico vstaje. Skulpturo bi postavil parku pred večnamenskim objektom vzporedno z Tržaško cesto tako popestrili okolje pred objektom, oziroma mu s skulpturo dali no vrednost. Idejo za postavitev je materialno podprla delovna organiz cija LIKO Vrhnika, ki je za skulpturo brezplačno prispevala hrastov le Avtor bo skulpturo izdelal brez materialnega nadomestila.

Postavitev skulpture pomeni tudi potrditev Vrhnike v iskanju no oblik sodelovanja z umetniškimi napori avtorjev. Pomeni poveza seveda tudi možnost praktičnih stikov širokega kroga občanov z us janjem skulpture, ker delo nastaja na Vrhniki. Svojevrstna, umetniš interpretacija ima tudi močne socialne elemente stika avtorja z okoli in okolice z avtorjem. Delo je tako tudi posebna oblika »forme viva« se tako skulptura spontano vgradi v Vrhniško okolje.

Barjanec — korakajoči mož — je približno 5,50 m visoka in 2,50 m roka skulptura iz hrastovih tramov podobnih tistim, ki so jih včasih up rabljali v kmečki arhitekturi. Skulptura se veže na avtorjevo ustvarjan v lesu in na že narejene skulpture. Barjanec bo prva izrazita figura značilnimi Lapajnetovimi strukturami. Les umetnik svojevrstno up rabi za svojo interpretacijo upornega Barjanca. Skulptura simbolizi upornost in zraščenost ljudi z zemljo — ki je domovina in mati (Ba avtorju simbolizira domovino). Barje je avtorju obenem tudi pros svetovnega prostora ljudi, katere avtor pozna in oblikuje iz svoje poznavanja življenja. Avtor tako gradi svoja sporočila. Barjanec ob nem simbolizira upornost, ki je vodila naše narode v boj in revoluci Težo te revolucije so nosili tisoči ljudi brez imen, ljudje, ki tudi dan nosijo breme revolucije. Barjanec pomeni tudi resnico, da se tradic NOB in revolucije ohranja z vsakodnevnim razreševanjem pere družbenih nalog, ki opravljene pomenijo skupen jutri vseh. Začete tega jutri je bil podan v izhodišče — revoluciji. Tradicijo revolucije je p trebno gojiti za generacije ki prihajajo. Kajti te so važne za prihodnos Za prihodnost pa je nujno iz zunanjega videza dogajanje revoluci (datumi, bitke, zmage, zasedanja, obletnice) poudariti človeka, kajti je zmagal v NOB in ta vodi revolucijo po poti napredka z izredno p membnimi notranjimi zgibi, ki vodijo in ohranjajo najplemenitejše tu danes.

Barjanec — krajevno vezan na Barje (velik del naše občine leži n Barju) je obenem korakajoči mož, tisti iz NOB in tisti od danes za jut Simbol in podoba poštenosti, prijateljstva in človekoljubnosti, bo proti krivici in zatiranju, spoštovanja do dela, spoštovanja človek predanosti narodu in domovini, velikemu tovarištvu in delavskemu r zredu. Skulptura povzema simbolno tudi premišljevanje in dogajan leta 1981 in pristno in spontano želi biti pomnik teh naporov. Avtor skulpturo povezuje premišljevanje — dograjevanje v značilen del am bienta ljudi, katere avtor spoznava v vsakodnevnem stiku z njimi.

Postavitev nakazuje možnost za podobne akcije tudi v bodoče Skulpturo bomo postavili 4. septembra 1981, na predvečer osrednj proslave 40-letnice vstaje v naši občini.

ZA ZTKO VRHNIKA
Pavel Mra

AKADEMSKI KIPAR TONE LAPAJNE

Razstava barjanske zemlje

Svojo prvo javno predstavitev slik barjanske zemlje je avtor predstavil pod simbolnim naslovom **9. maj,** Predstavitev je bila mnogoplastna, ker je razstava izzvenela: kot svojstvena osebna konceptualnost: zemlja — avtor — zemlja — slika in obenem zemlja — domovina — avtor — slika. Domovina — zemlja — barje, kot jo avtor poimenuje, je prostor ljudi, katere Lapajne obravnava v svojem umetniškem opusu. Barje je tako potrebno razumeti kot krajevno opredelitev prostora, kjer so doma zemlja in avtor sam, obenem pa tudi kot metaforo za svet, razumljeno širše kot usodni prostor ljudi. V tem delu in obsegu pomeni koncept barjanske zemlje zelo izvirno, naravno spoznano avtorsko izpoved. Razstava je bila v likovnem smislu tudi novo in izvirno avtorsko nadaljevanje lesenih skulptur — Barjancev. Ciklus lesene figuralike je avtor nadaljeval v reliefnih lesenih tablah, na katerih je kot naravni element — barvo uporabil barjansko črnino. V samem izhodišču pa je bilo povsem jasno, da zemlja dopušča izredno veliko likovnih možnosti. Svojim barjancem je Lapajne našel prostor v prostoru slike — v prostoru zemlje.

Razstava je pokazala, kako močna je umetniška moč avtorja. Pot, ki ga je vodila skozi materiale in smeri, se je očistila v les in potem v zemljo. Zdi se mi, da se je avtor očistil, da je obenem rustikalno arhaičen in moderen zlit tako, da bo zmogel tiste izpovedi, za katere se je odpravil na pot.

Cankarjansko hrepenenje tujcev Lapajne izvirno prerašča. Velike stvaritve so obenem tudi izredno enostavne in univerzalno kodirane za vse.

Razstava bo prav gotovo izzvala nove pritrditve, ker ima v sebi zrelost treh let, kar avtor ustvarja svoje zemlje. Zemlja je tista, ki je že dolgo klicala v izvirno izpoved in Lapajne jo je po vsem, kar je že prehodil, zmogel. Značilna je sinteza koncepta in čiste likovnosti. Pesem domovini se je spremenila v moževanje — verovanje vanjo. Lapajne je to čutil, dolgo, vendar najteže je premagati molk v sebi. Verjame svojim Barjancem, ker jih pozna, ker jih je take naredila zemlja — Barje — domovina. Iz razumevanja sveta postanemo močnejši. Danemu klicu se je Lapajne avtorsko odzval.

O barjanski zemlji je v treh letih nastalo precej zapisov, ki so utrdili oziroma opozorili na mnogoplastnost teh slik. Vidimo jih kot zelo enostavne, skoraj rustikalno dekorativne, bolj so reliefi kot slike, značilni koščki zemlje iz naravnega okolja. Želimo se jih dotakniti, oziroma kar stopiti nanje. Včasih ta naša premišljevanja avtor navidezno vsili skozi vtisnjene žige in grafizem napisov s svojo ikonografijo. Na teh slikah je lahko barvni spekter zemlje oziroma monokromna zemlja.

Vendar je to samo vtis. Dogajanje na sliki ni posnetek stanja v zemlji, ampak je dogajanje znotraj prostora slike. To ni jelša, razor, šavje, zemljišče, kolovoz, barjanec, gospodarica, žival, brazda, orač, njive, krtina, bilka — to je fantazijska metafora interpretacija prostora ljudi. Znotraj prostora — slike so skrite resnice in pravljice odraslih ljudi. Njihov vsakdan je Lapajne svojstveno izrisal v nadrealnost. V tem prostoru slike postanejo ljudje — jelše — krtine — šavje, njive, kolovozi, bilke. To so bitja krtine — hribi. Lahko prevzameš podobo krtine ali podobo Krima. Znotraj prostora slike se mi zdi nujno potrebno razmišljati o tej fantazijski nadrealnosti, v katero je avtor skozi razumevanje sveta zašel v stiku z zemljo v sledi zemlje. Sliko raziskujem in mi le ta ne pomeni likovne urejenosti, ampak izvirno sproščanje, odslikanje, beleženje ljudi, ko si je na medij sporočila prevzel zemljo. Ta zemlja je tista od davnega včeraj in bo kot taka obstojala za nove generacije. To kar Lapajne počne, je samo del sledi. To sporočilo Lapajne prikazuje. V zemlji so sledi, ki se ohranijo ali ne. Razbitine keramike z mostišča, sled avtomobilske gume, štampiljka z vpisom ali preprosto upodobitev bilke, šavja, jelše, krtine, se pravi ljudi.

Del te sledi je tudi avtor. Avtoportretne upodobitve izhodišče te fantazijske nadrealnosit zelo dobro potrjujejo, avtor si je z zapisom v zemlji pridobil samo možnost za izviren način, kako bo zapisoval svojo sled.

Že davno nazaj v otroštvu pa je želja, da bi ta sled pomenila način preživetja, in to avtor, neizprosen do sebe počne. Lapajne govori o zemlji — ki je mati, in domovina.

Barjanske zemlje so postale v umetniški interpretaciji Toneta Lapajneta del naše umetnosti. Ne zato, ker jih je izkopal na pragu Ljubljane, kjer se je rodil in živi in je ta del prostora tisto, kar potrebuje, ampak zato, ker je v njih skril svoja spoznavanja, ki so univerzalna tudi za druge. Barjanske zemlje so metafora za svet in njegovo dogajanje. Te bilke, jelše, šavje so ob vseh kolovozih, ne samo barjanskih. Med njimi so gospodarji in gospodarice, na svojih njivah in zemljiščih. Ta sled je bogata. Spomin na naziv 9. MAJ, ki je govorica bosih nog na kolovozih utrjenost barjanskih gospodarjev in gospodaric, je govorica ostankov kultur iz tega barja, je govorica živali in dreves, je govorica rodovitnosti in mrtvih mahovskih voda, je govorica osamljenih jelš. V tem je davni vrisk partizanskega Krima in bolečine Kozlarjeve gošče in je krik Barja samega. Zemlja je mati in domovina.

V teh slikah pa je tudi več kot to, Barje je Lapajne povzdignil v svojevrstni slovenski MACONDO z univerzalnimi sporočili.

Upam, da bodo Barjanske zemlje razumljive kot del žitja, kiparja Lapajneta, ki je čutil tako, da jih je moral najti. Ničesar, kar je del tebe, ne moreš zavreči, ker se čas ne vrača.

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA:

Albreht R.: Družbena lastnina
Berger A.: Dadaizem, nadrealizem
Delo z medvedki in čebelicami
Enver Hoxhina Albanija
Kos J.: Morfologija literarnega dela
Kraut B.: Strojniški priročnik
Kristan S.: Tekmovanje za športno značko III.
Kuhar M.: Moderna kuharica
Kuret N.: Duhovna drama
Malečkar F.: Jamarska tehnika nekoč in danes
Ocvirk A.: Literarno delo in jezikovna izrazna sredstva
Persico J. E.: Prodiranje v rajh
Pirjevec D.: Strukturalna poetika
Pribičević B.: Socijalizam, svetski proces
Stranice pri Frankolovem
Šter J.: Socialistična morala in morala v socializmu
Taccoen I.: Vojna za energijo se je začela
Weinberg S.: Prve tri minute
Zadnja nastopa J. B. Tita in E. Kardelja pred pol. aktivom SAP Kosovo

LEPOSLOVJE:

Mladinsko:

Laž ima kratke noge
Luger A.: Leteča hišica
Mareličin sin
Miška si izbira ženina
Polpetelinček
Pošteni novčič
Tri hčere
Trije medvedi
Trije velikani
Zajčkov zvonček
Zlata vrtnica

Za odrasle:

Grabnar B.: Noč temna, ki tare duha
Hofman B.: Noč do jutra
Kraigher L: Zbrano delo IV.
Lipovec M. Ljudje ob cesti
Rudolf F.: Očka, vrni se nam zdrav domov
Torkar I.: Zlatoustova pratika
Zaplotnik N.: Pot

Prevodi:

Amis K.: Srečni Jim
Burk M.: Usmili se te bog
Clavell J.: Šogun I. II.
Le Clezio J. M. G.: Vesoljni potop
Palmer L.: Objem ima svoj čas I. II.
Preda M.: Delirij

V srbohrvatskem jeziku:

Böll H.: Brižljiva opsada
Buchwald A.: Jesam li vam ikad lagao?
Doctorow E. L.: Ragtime
Glumac B.: Pasji praznik
Mađer M.: Ispod klupe
Miličević N.: Riječ u vremenu
Penović Z.: Lingvistika oči diže

FRANC Z VRHNIKE

Tisoči kilometrov na nogah

dstaviti Franca Kovača, športnega entuziasta za tek, ni težko. o se da povedati in napisati. Čeprav je že stopil v šesto desetletje nja, je s svojimi rezultati pritegnil pozornost slovenske športne sti, posebno še tistih, ki redno spremljajo atletske dogodke.

vojimi rezultati je zbudil radost tudi na Vrhniki. Mnogi štovanjem spremljajo privanje Franca Kovača, da s aktivnostjo opozori nase, a lepi in zanimivi šport prijudem katerim je še kako ben.

svojim delovanjem je postal ambasador svojega mesta. od, kjer je nastopal, je poleg ga imena napisal tudi ime ga mesta. Nastopal pa je, am pravi, povsod.

novo leto bo potoval v Vain na znani polnočni tek, kliga v Posavino, Podravino, v nito Liko, pod legendarno ro. Povsod, kjer marljivi ni delavci želijo s teki obedan svojega mesta — dan , osvoboditve, jubileja, po- tudi Franca Kovača. Člo- ki s svojo prisotnostjo želi ati svečanost in potrditi življenjsko opredelitev.

NAGRADA NA PRVEM TEKMOVANJU — SUHA DOMAČA SALAMA

ed desetimi leti sem začel ati, da se staram, da izgubmladostno svežino, enomo povedano: leta so nare- svoje. Zadal sem si nalogo: s ngom in režimom življenja ovati letom. Začel sem tre- , najprej na atletski stezi, m pa sem dojel, da je mnogo in lepše teči po zelenih ikih in po gozdu. Vzljubil tek v naravi in vedno več odhajal naravnost v naravo m izpolnjeval svoj načrt tre- a.«

otem pa,« nam naprej go- Franc Kovač, »so prišli prvi opi. »Naključje je hotelo, da prvič tekel v bližnjem u.« Pridni organizatorji so avili vrsto praktičnih nagrad. ni imel sreče: na cilj je pri- zadnjii. Sledilo pa je no presenečenje — zad- u je organizator poklonil domačo salamo.

»GENS UNA SUMUS«

o je bila množična športna acija v tem delu Slovenije v povojih, je Franc pretekel teden desetine kilometrov. njegov stil teka in na način nga je močno vplival atletski er Janez Gabršek iz Ljublja- Franc je sprejemal njegove vete in se temeljito pripravljal naslednja tekmovanja.

e tudi soudeleženec prven- Slovenije v svoji kategoriji. Osvojil je eno od nagrad — knjigo Franja Mihaliča o maratonu. Zdi se, da je ravno ta knjiga odločila, da se je naš znani atlet odločil za kraljico športov. Opredelil se je za maraton, za najtežjo disciplino pod okriljem kraljice športov.

Ta knjiga mu je bila zvezda vodnica, bila mu je nujno potrebna za sistematičen trening. Dneve in dneve je marljivo treniral, pretekel je desetine kilometrov po dežju, po neznosni vročini, po snegu. Začel je z malim maratonom (21 km) in v sebi ustvaril samozaupanje, ki je potrebno za atletsko disciplino, ki se po pravici izgovarja spoštljivo: za maraton.

»Čudni ljudje smo maratonci, nadaljuje svojo zgodbo. »Treniramo dolgo in temeljito, da bi na stezi pokazali svojo pravo vrednost in premagali nasprotnika. Vendar, kolikor jaz vem, ima na stezi večina samo en cilj — premagati dolgo in naporno pot, uspeh pa je plod priprav in trenutnega razpoloženja.

Res veliko je primerov prijateljstva, ko pomagaš sotekmovalcu, da premaga progo, celo za ceno lastnega uspeha. V svoji karieri sem videl dosti takih primerov in lahko rečem, da za nas maratonce velja latinski pregovor, ki ga dobro poznajo tudi šahisti: »Gens una sumus« — Vsi smo istega rodu.

Resnično, vsi smo istega rodu v pisani pahljači športnih disciplin. Naš sogovornik se je med pogovorom pogosto spominjal znanih imen Jović iz Beograda, Ština iz Novega mesta, Svetina in Munih iz Ljubljane, Kožar in Mrvar iz Varaždina in drugih. Tovarištvo z maratonskih steza je preraslo v iskreno prijateljstvo. »Ko grem na katero od tekmovanj,« pravi Kovač, »grem z zadovoljstvom, ker bom tam prav gotovo srečal stare prijatelje, ki jih poznam že leta. Prepričan sem, da bodo ta prijateljstva še dolgo trajala.«

KO DAJE VINO MOČ

V nadaljevanju zgodbe bomo izvedeli, da celo pri maratonu, ki je za mnoge izjemno in nekako resno športno doživetje, lahko pride do smešnih situacij.

»Vsak tek, predvsem daljši, je dogodek zase, posebna vrsta vznemirjenja. V spominu mi je ostal maraton v Varaždinu 1977. leta. Nekje na tridesetem kilometru se me je lotila neznosna žeja in z njo kriza. Tako utrujen in izčrpan sem pritekel v najbližjo hišo in zaprosil za pijačo. Gostoljubni domačin mi je ponudil precej velik kozarec domačega črnega vina, rekoč: Iz domačega vinograda je, moč ti bo dalo. V trenutku sem popil in ko sem se zahvaljeval, je bil kozarec spet poln. Žejen kot sem bil, sem spil tudi drugi kozarec in stekel na ulico. Kakih 500 metrov je bilo res bolje. Potem pa se mi je cesta začela zvijati in gugati. Koliko časa sem tako tekel, ne vem, spominjam se, da se je ob meni ustavil rešilni avto. Pojasnjevanje, da ni nič, ni pomagalo. Malo zlepa malo zgrda so me potisnili na ležišče in z vključeno sireno smo se odpeljali proti mestu. Na srečo se mi jim je posrečilo pojasniti, da ni krivo srce, ampak domače črno vino. Tako so me pustili v športni dvorani v Graberju.

Ko se prijatelji hočejo pošaliti na moj račun, me navadno spomnijo na ta dogodek.

Spomnim se tudi, da so mojim prijateljem, ko so jih videli tako izmučene, ponujali denar za avtobus, z avtom so jih hoteli peljati do cilja, nekateri tekmovalci so prišli na cilj, ko je organizator že snel oznako »cilj«. Toliko je teh dogodkov, da bi se dala napisati precej debela knjiga.

NA TEKMO Z DRUŽINO

Ljubezen do teka je oče Franc privzgojil tudi svojima hčerama Marički in Ančki. Tinajstletna Marička že teče na šolskih tekmovanjih in dosega vidne rezultate. Nastopa za ŠSD Kurir z Vrhnike in je ena od tekmovalk, ki jim prerokujejo lepo športno prihodnost. Za svojo ekipo je nastopila tudi v finalu pionirskega prvenstva Slovenije in je mnogo pripomogla k uspehu svoje šole.

Osemletna Anka nastopa v kategoriji mlajših pionirk in mirno lahko rečemo, da je z rezultati presegla svojo starost. Omenimo zelo zanimiv podatek. Franc Kovač gre skoraj na vsako tekmovanje z družino. Ko oče nastopa v kategoriji veteranov, Marička in Ančka nastopata med pionirkami. Žena pa drži pesti za dobro športno srečo in za dobro stezo.

»Mislim, da je tako najbolje. Čeprav mi tek mnogo pomeni, posebno pozornost posvečam spoznavanju naše prelepe domovine. Tudi družino vodim s seboj, da vidijo in občutijo gostoljubje teh čudovitih ljudi, da se deklici spoznata s svojimi vrstnicami in da na licu mesta občutita ves ponos in veličino naših narodov. Ženi pa naj bo vsaj malo v zahvalo za razumevanje, ki ga ima do deklet in mene.« Franc Kovač želi omeniti tudi svojo delavno organizacijo »Iskra« iz Horjula, kjer je zaposlen in kjer na njegovo aktivnost gledajo s simpatijo. Zelo pohvalno govori tudi o Mateji Grom in Rafaelu Jakliču, o marljivih športnih entuziastih in organizatorjih množičnih športnih tekmovanj.

»Ko razmišljam o svoji desetletni karieri maratonca, o stotinah in tisočih pretečenih kilometrov v vsakem vremenu, se včasih vprašam: Kaj mi je dal maraton? Odgovor je ena sama beseda: Veliko! Čudovito se počutim, veliko sem videl, veliko lepega doživel. Dokler mi bodo noge služile, bo maraton ostal moja velika ljubezen.

Nekaj pomembnejših rezultatov Franca Kovača: mali maraton (21 km) Varaždin—Ivanjec 1:26 h, maraton (42,2 km) v Varaždinu 3:05 h, super maraton (60 km) Zagreb—Čazma 4:57 h.

MOMIR ARSIĆ

ŠAHOVSKE VESTI

Matjaž Justin 4. na državnem prvenstvu

Na državnem pionirskem šahovskem prvenstvu v Čajniču, ki je bilo od 18. do 28. julija so naši šahisti dosegli še en lep uspeh. Matjaž Justin je bil najboljši predstavnik iz Slovenije in je osvojil 4. mesto.

Rezultati: 1. Kožul (Bgd) 12,5, 2. Stevanovič (Bgd) 11, 3. Bakić (Bgd) 11, 4. Justin (Vrh) 10,5, 6. Brinovec (Žalec) 9, 12. Čačič (Vrh) 5 točk.

Vrhniška kurirska planinska pot

Naša planinska pot po hribovju in kurirskih poteh okoli Ljubljanskega barja je privabila že precej planincev, ljubiteljev narave in tudi »transverzalcev«, kar kaže povpraševanje po dnevnikih »Vrhniške kurirske planinske poti — VKPP«, ki so jih planinci »pograbili« že preko 300, pa tudi število vrnjenih in izpolnjenih dnevnikov se je povzpelo čez 60. Najbolj številni obiskovalci naše »transverzale VKPP« so Ljubljančani (40) in Zagrebčani (10). Tudi nekaj Mariborčanov in Sarajevčanov je že prehodilo našo transverzalo. Na žalost pa je Vrhničanov, ki jim je transverzala namenjena, bolj malo, saj so jo prehodili v celoti le trije. Morda bo koga le vzpodbudil opis poti, ki ga danes priobčujemo.

Vrhniška kurirska planinska pot (VKPP) krene z Vrhnike po Idrijski cesti proti Blatnemu dolu in jo poleg običajnih palninskih markacij spremlja še črka »V«, ki je oznaka za VKPP. Na koncu Idrijske ceste pri vodovodnem koritu krenemo po levi poti in po cca 300 m spet zavijemo levo ter po nekaj korakih desno navkreber. Po slabi uri hoje z Vrhnike pridemo do peskokopa, ki je desno ob poti, poleg peskokopa pa je bunker **»Blatni dol«**, kjer bomo dobili prvi žig poti. (Žig je v koči na Planini!)

Z Blatnega dola na Planino nas vodi kolovozna pot, ki se je držimo desno do križišča več kolovozov, kjer krenemo po stezi navzgor. Po slabi uri hoje bomo ugledali razgledni stolp in kočo na **Planini**, kjer je druga kontrolna točka VKPP. Koča je oskrbovana le konec tedna ob nedeljah, če je lepo vreme pa tudi ob sobotah. Znak, da je koča odprta, je razobešena zastava na vrhu razglednega stolpa, ki je vidna z Vrhnike tudi s prostim očesom.

S Planine krene pot po že obstoječi Ljubljanski mladinski krožni poti (oznaka »M«), ki nas po 15. minutah pripelje do brunarice na smučišču Ulovke. Od brunarice, ki je odprta ves teden, krenemo po cesti proti Miznemu dolu, kjer se odcepi pot proti **Vranjim pečinam**, ki so od poti oddaljene približno 15 minut hoje. Do tu s Planine hodimo slabo uro. Žig je na kmetiji pri Otrinu, ki je na križišču treh cest, en kilometer od brunarice.

Z Vranjih pečin se vrnemo nazaj na cesto, po kateri krenemo proti **Smrečju**, do koder nas vodijo markacije z oznako »M«. Po dveh urah pridemo do gostilne, kjer je četrta kontrolna točka VKPP.

S Smrečja nas pot z oznakami »M« vodi skozi Šentjošt in čez Samotorico na **Koreno**, kjer bomo na kmetiji pod cerkvijo dobili žig. Do tu bomo hodili dobre tri ure.

S Korena nas markacije z oznako »V« po petnajstih minutah pripeljejo do vasice Sleva, kjer zavijemo na desno po kolovozu, ki nas pripelje do konca senožeti, od koder pot nadaljujemo po grebenu navzdol. Pod grebenom nas pričaka kolovozna pot, ki nas pripelje na cesto Polhov gradec—Horjul.

Vrhniško kurirsko planinsko pot sta prehodila tudi Zagrebčana Ivo in Dubravka Petrinovič. Všeč jima je bila in pravita, da še prideta. Čudila pa sta se, da se tako malo naših planincev in občanov poda na to pot, ki jo imajo pred nosom.

Cesto samo prečkamo in krenemo po kolovozni poti navzgor proti Ključu, ki je precej prepreden s kolovozi, zato je treba dobro odpreti oči in zasledovati markacije s črko »V«, ki nas mimo vrha Ključa pripeljejo do **Partizanskega doma na Ključu.** Z vrha do doma je približno 10 minut hoje navzdol. (Žig je v domu!) S Korena do Ključa je dve **uri hoje.**

Od doma na Ključu se spustimo po cesti navzdol in po polurni hoji pridemo na asfaltirane ceste Ljubljana—Horjul, po kateri gremo desno do Brezja, kjer pri trgovini zavijemo levo na makadamsko pot, ki nas po 500 m pripelje čez polje do gozda, v katerega nato zavijemo. Po 500 m kolovozne poti zavijemo desno na stezo, ki nas po grebenu pripelje na **Ferjanko**, ki je naslednji cilj naše poti. Na jasi stoji kmečka hiša, kjer bomo odbili žig.

S Ferjanke zavijemo pri kmetiji desno navzdol po kolovozu, čez jaso v gozd. Kolovoza se na razpotjih držimo levo in nas bo pripeljal v naselje Log, kjer pridemo na magistralno cesto Ljubljana—Vrhnika (avtobusna postaja).

Z Loga vodi pot čez nadvoz avtoceste in nato takoj levo čez Plešivico proti Notranjim goricam, 4 km po cesti. Od tam je do Podpeči na 2 km ravne asfaltirane ceste.

V Podpeči zavijemo v križišču levo, pri bencinski črpalki pa desno navkreber po godzni poti, kjer po približno 1 km zavijemo na desno navkreber po stezi. Po pol ure pridemo do cerkvice Sv. Ana. Z Vrha nadaljujemo pot levo po cesti proti Preserju. Pri prvi hiši zavijemo levo po srednjem kolovozu rahlo navzgor. Po uri hoje pridemo do zaselka Planica, kjer nato zavijemo desno po cesti, ki se dviguje proti Krimu čedalje bolj strmo, posebno potem, ko prečkamo gozdno cesto. Po dobrih dveh urah hoje pridemo na **sedlo pod Krimom**, kjer je zraven jase na bukvi skrinjica z žigi Ljubljanske mladinske poti in naše VKPP.

S Krima (sedla) krenemo po cesti navzdol in po treh kilometrih hoje desno na cesto, ki pelje z Iga na Rakitno. Po dveh kilometrih bomo zavili s ceste levo na stezo in po dveh urah prispeli v **Rakitno**, kjer bomo dobili v gostilni na križišču žig. S Krima pa do Rakitne in naprej v Pekel ter Pokojišče bomo sledili markacijam ljubljanske mladinske poti, ki je označena s črko »M«.

Pri gostilni na križišču zavijemo levo po asfaltirani poti in po 200 m desno na makadamsko pot, ki pelje po dolini in naprej proti sedlu, ki ga vidimo na obzorju. Na sedlu se poti križajo, mi pa gremo naravnost po poti, ki pelje navzdol. Čez nekaj sto metrov bomo prečkali cesto in se ob električnih drogovih po grapi spustili navzdol in dosegli kolovozno pot, ki nas bo pripeljala v dolino, v vas Zabočevo. Do tod hodimo eno uro in pol. Po dobri uri hoje preko vasi Brezovica, kjer zavijemo desno proti Borovnici in pred železniško progo levo skozi vas Ohonico, bomo prišli do **gostišča v Pekli,** kjer dobimo naslednji žig. (Gostišče ob nedeljah zaprto).

Pri gostišču krenemo navzgor ob slapovih, kjer nas čaka najlepši del poti. Ko pridemo do vrha slapov, po dobre pol ure hoje, pridemo do kolovozne poti in po slabi uri bomo prispeli na **Pokojišče,** kjer bomo v gostišču dobili žig.

S Pokojišča krenemo proti Vrhniki in po 1 km zavijemo levo in sledimo Notranjsko pot, ki je označena s črko »N«. Po približno 4 km zagledamo tablo TV 17, ki nas napoti desno po gozdni poti, proti kurirski postaji med NOB. V hišici je **žig TV 17** in **Ljubljanskega vrha.** Od hišice se spustimo navzdol na gozdno (10 min.) in nadaljujemo pot po njej na Jerinovec (gozdna lopa). Od tam pelje levo kamionska pot proti Vrhniki, naravnost pa gozdna pot na Ljubljanski vrh. Če zavijemo desno, lahko obiščemo Hrencovo jamo in Košelevko (30 minut), kraški jami, znani tudi iz NOB.

Z Jerinovca nadaljujemo pot naravnost po gozdni cesti, s katere po dobrih 500 metrih zavijemo na desno, na kamionsko pot in po tej nato rahlo navkreber na Češnjico, kjer pri znamenju (križu) zavijemo navzdol na pot, ki pelje s Pokojišča v Verd. Tu zavijemo levo po cesti navzdol in po dobrih 100 metrih spet levo, na gozdno pot, ki nas pripelje do železniške proge in nato pod njo dalje v vas Verd, kjer zavijemo levo skozi Retovje (izvir Velike Ljubljanice) in čez Mirke v Močilnik (izvir Male Ljubljanice). Z Močilnika pelje do Vrhnike dvoje poti, tako da se ne da izgubiti.

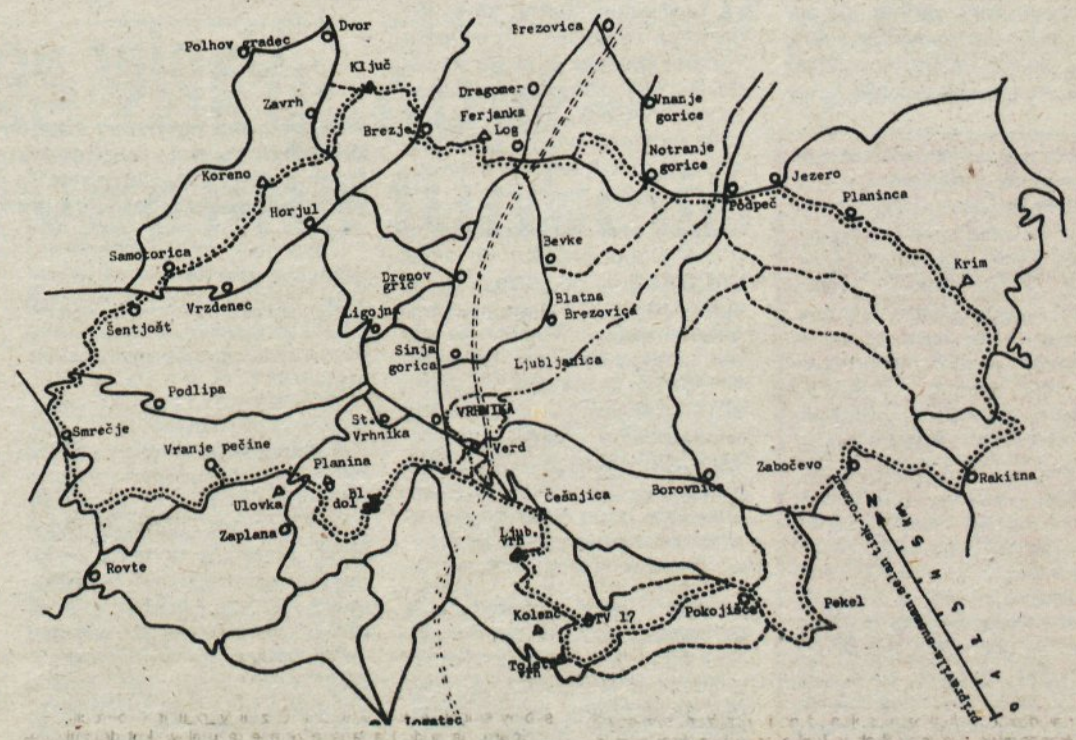

V Razorski dolini smo se že tretjič sešli

Srečanje občanov ob 22. juliju v Razorski dolini je bilo letos že tretjič zapored. Ljudje so cel dan prihajali v to prelepo dolino. Že zgodaj zjutraj so lovci tekmovali v streljanju na glinaste golobe, ki je nato prešlo v tovariško srečanje.

Ob tej proliki je zbranim spregovoril predsednik OK ZSMS Bojan Ščukovt, ki je med drugim poudaril, da je danes tako kot 1941. leta potrebna akcija, ki sicer ni oborožena, je pa enako odločna in vztrajna, da pridemo v napad zoper odtujevanje ustvarjene vrednosti, proti lokalnim interesom, proti nerentabilnim gospodarskim naložbam. »Zavedamo se, da bo le-to moč storiti s konkretno odgovornostjo, zato mladi in ves delavski razred zahteva, da prenehamo s posploševanjem in zaokroževanjem odgovornosti v začaranem krogu,« je dejal.

Za razvedrilo so poskrbeli vojaki. Da pa je srečanje tako uspelo gre največ pohvale borcem.

Ulovka — priprave na zimo

Smučarski tereni na Ulovki dobivajo »gladko« podobo. Mesec dni je po pobočjih Ulovke brnel buldožer in vrtalni stroj. Ravnali so teren: minirali skale, ki so se jih morali smučarji ob manjšem snegu izogibati, v grapo pa so z buldožerjem narinili precej zemlje, da je v spodnjem delu strmina nekoliko manjša in prehod bolj tekoč — zasuto je korito na osrednjem delu smučišča.

Akcija, da bi dobili večje in varnejše rekreacijske smučarske površine je združila predvsem smučarske entuzijaste iz Industrije usnja, iz smučarske sekcije TVD Partizan in skupino vojakov Dragiše Iskrenovič iz Cankarjeve kasarne. Marsikatero popoldne, celo cele dneve so prebili prizadevni smučarski delavci na pobočjih Ulovke. Predvsem člani gradbenega odbora Janez Langenvalter, Franc Petkovšek in Nace Knapič ter vodja smučarske sekcije Janez Barbo zaslužijo vso pohvalo, da so strmine že videti gladke. Poleg izravnavanja terena so »prebili« nov prehod do brunarice — s tem bo smuka varnejša, saj bo proga speljana tako, da manj izkušeni smučarji ne bodo ovirali boljših na smučišču v grapi. Poleg Industrije usnja je smučarjem priskočila na pomoč tudi Parketarna, ki jim je dala les za postavitev štartne lope. Pri urejanju smučišč, predvsem »grape« gre tudi za to, da so zadostili tudi zahtevam mednarodne smučarske zveze FIS in si tako zagotovili prirejanje nadaljnjih slalomskih tekem za evropski smučarski pokal.

Da bo v rekreacijskem centru Stane Dobovičnik-Krt do zime vse nared so se delavci Industrije usnja lotili tudi popravila in obnove vlečnic. Vse kar je bilo dotrajanega so zamenjali z novimi deli in že nabavili plastična sidra. Vlečnica Jamnik bo imela samopodajna sidra. Nameravajo pa postaviti še eno manjšo brunarico. Za dobro urejenost smučišča bodo kupili še en ratrak domače proizvodnje, starega pa prenavljajo.

Jeseni bodo priskočili na pomoč tudi osnovnošolci — pobrali bodo še kamenje, tako bo priljubljeno smučišče, na katerem se je prav v zadnjih zimah zelo razmahnila množičnost pripravljeno dočakalo prvi sneg.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Čurk Vida, Borčič Milorad, Susman Jakob, Selan Milan, Krašovec Andrej, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

Borovničani — prijave v vrtec

Vsi, ki želijo otrokom zagotoviti organizirano varstvo v vzgojno varstvenem zavodu, naj se od 20. do 30. avgusta zglase v vrtcu v Borovnici in izpolnijo prijave. KS Borovnica

Obvestilo

Dom JLA Vrhnika vpisuje nove člane v sekcije pri Domu JLA, in sicer v folklorno, dramsko, foto-amatersko, radioamatersko, šahovsko, strelsko, kegljaško in otroški zbor.

Za vsa pojasnila se obrnite na tel. št. 751-356 ali se zglasite osebno v domu.

Dom JLA Vrhnika obvešča svoje člane, da bo v letu 1981-82 organiziral tečaje slovenskega jezika (začetne in nadaljevalne), angleškega in nemškega jezika (začetni), daktilografije, itd.

Prijave in vplačila sprejema Dom JLA od 20. avgusta do 15. septembra 1981.

Radioamaterji v tekmovanju Alpe-Adria

V soboto, 1. avgusta 1981 se je pred domom JLA zbrala majhna skupina amaterskih navdušencev. Posebno Branko, ki je pravkar prišel na dopust iz JLA, ni skrival veselja ob snidenju. Brez posebne komande so v nekaj minutah privlekli iz Radiokluba dve UKV radijski postaji, dva mala agregata, pa še kup spremljajoče opreme, vključno s hrano in vse to strpali v Branetov wartburg. Kmalu se je po ulici 6. maja pripeljal še z leti in s 5-metrsko anteno obložen fičko.

In kaj je bil cilj te ekspedicije? Sodelovanje v UKV radioamaterskem tekmovanju seveda! Alpe-Adria se imenuje tekmovanje, ki ga izmenično tradicionalno organizirajo Zveze radioamaterjev Slovenije, Italije in Avstrije za čimboljše sodelovanje tudi na amaterskem področju.

Približno 45 minut po štartu, smo že prispeli na koto 961 — Goli vrh, najvišje v Žirovskem vrhu, nekje nad bogato žilo uranove rude...

Kljub poznemu popoldnevu se je živo srebro še vedno zadrževalo blizu 30 stopinj Celzija, kar pa nas ni motilo pri postavljanju antene in šotora, da bi čimprej lahko preizkusili vrednost nove lokacije. In ni nas razočarala — Dragan se je brez problema »pogovoril« s Francijo. Francoski radioamater je bil več kot tisoč metrov višje od nas v Alpah na sami meji med Italijo in Francijo, kar pa ne spremeni dejstva, da nam je bila to prva zveza na UKV s to deželo.

Do 2. ure zjutraj v nedeljo je Slavko vzpostavil približno 40 zvez, vse čez 400 km: z Vojvodino, s Srbijo, z Madžarsko in s Češkoslovaško, šele ob 8. uri pa se je začelo tekmovanje, ki je trajalo deset ur. V tem času smo naredili 163 zvez, najdaljša pa je merila kar 640 km, kar je novi klubski redkord.

Poudariti pa je potrebno, da z delom v terenskih pogojih radioamaterji ne zadovoljujejo le svojih ljubiteljskih interesov temveč se obenem pripravljajo za splošni ljudski odpor oziroma za vzpostavljanje še kako pomembnih in potrebnih zvez v primeru naravnih ali drugih nesreč.

Velja naj torej načelo vsakodnevne pomoči družbenim organizacijam in društvom, ki opravljajo družbeno priznano delo ne samo ob potresu ali drugi naravni nesreči! VILKO OBLAK

Vse člane Radiokluba obveščamo, da avgusta urejamo nove prostore na Trojici. Zbor pred klubom vsak dan ob 16. uri.

Taborniki so v Stari malen že pripeljali strešnike, bodo prekrili streho na hišici, ki so jo dobili od turist nega društva. Še letos jo bodo obnovili in preuredili preprečili nadaljnje propadanje stavbe. Urejajo tu bazen, okolico, postaviti nameravajo nove klopce in m zice ter urediti prostor, da si bodo obiskovalci lahko ta kot včasih spekli tudi kaj na žaru.

Njihov starešina Tomislav Pejić je zadovoljen z dela nostjo vseh tabornikov. »Že na občnem zboru sem kar presenečen nad udeležbo in nad navdušenjem p sotnih za taborništvo. Zdaj že imamo tudi svoje prosto v kletnih prostorih v bloku v Gradišču. Opremljamo ji pri tem nam pomagajo delovne organizacije, zlasti IU Tako bomo imeli prostor za sestajanje in za skladišče

Hočejo, da postane taborništvo na Vrhniki, tako kot bilo včasih, množično gibanje. V svoje vrste vabijo pr vse, predvsem pa želijo vključiti čim več otrok.

V drugi izmeni za usposabljanje deklet, bodoči komandirk v SLO in DS, se 87 mladih deklet izpopol njuje za delo v svojih enotah na terenu.

Čudili smo se dekletom, kako v kratkem času s naučijo delati z najsodobnejšim orožjem, ki bi s uporabilo v primeru agresije ali obrambne vojne n našem ozemlju.

Nekaj časa smo jih gledali, kako spretno in točn postavljajo protitankovske in protipešadijske min dobili smo vtis, da smo med njihovimi vrstniki v eno tah JLA, s takim poletom in tako hitro se gibljejo p namišljenem manevrskem prostoru, rokujejo orožjem in z minami. Med njimi sta bili tudi dve naš mladinki: Milena Leben in Vesna Borčič, ki smo ju zalotili pri pripravi mine za boj proti oklepnim vozi lom.

M. B

Usnjar sprejet v območno ligo

Pomembna novost za ljubitelje nogometa na Vrhniki je, da je NK Usnjar sprejet v športno tekmovalni sistem, ki ga je razpisala Nogometna zveza Slovenije. To pomeni, da NK Usnjar izpolnjuje vse predpisane kriterije za tekmovanje v območni ligi.

Tako bodo imeli ljubitelji nogometne igre na Vrhniki možnost, da bodo v športni sezoni 81-82 gledali kvalitetnejša moštva in kvalitetnejše igre, kot do sedaj.

Funkcionarje in igralce kluba pa čakajo nove obveznosti in odgovornosti, in sicer: da še naprej organizirajo kluba, da zagotovijo potrebna denarna sredstva za nemoteno delo in tekmovanja, da trenerji dobro pripravijo moštva za tekmovanja, da igralci disciplinirano in vestno opravljajo svoje naloge. Če bomo v klubu vse te naloge dobro opravili, se nam obeta, da bomo gledali na Vrhniki dober nogomet.

Sedanja piramida kluba je naslednja:

4. I. selekcije
3 II. selekcije
2 III. selekcije
1 IV. selekcija
1 V. selekcija

Prve in druge selekcije so organizirane na osnovnih šolah Vrhnika, Borovnica in Dragomer-Log, tretji selekciji pa pri NK Usnjar in Borovnica.

Prve in druge selekcije bodo tekmovale na nivojih osnovnih šol in se borile za prvaka občine, nato pa preko ŠPD za prvaka Notranjske.

Tretje selekcije bodo tekmovale v Ljubljanski kadetski ligi, v kateri so naslednji klubi: Ljubljana, Olimpija, Slavija, Slovan, Ilirija, Medvode, Svoboda, Borovnica, Usnjar.

Četrta selekcija bo tekmovala v Področni mladinski ligi B, ki jo sestavljajo: Alples (Železniki), Bela krajina (Črnomelj), Domžale (Domžale), Elan (Novo mesto), Hrastnik (Hrastnik), Jesenice (Jesenice), Litija (Litija), Triglav (Kranj), Olimpija (Ljubljana) in Usnjar (Vrhnika).

Peta selekcija bo igrala v Območni ligi — zahod, v kateri so naslednja moštva: Bela krajina (Črnomelj), Elan (Novo me Jesenice (Jesenice), Koč (Kočevje), Litija (Litija), T (Sežana), Vozila (Nova Go Domžale (Domžale), Ljubl (Ljubljana) in Usnjar (Vrhn

V tej ligi so možne ma spremembe glede na status ribora.

Pri tako kvalitetnih ek upamo, da bodo tudi kvalite igre in zato pričakujemo bodo tribune polne gleda

Prvenstvo se prične 30. a sta, prvo tekmo Usnjar doma.

RATOMIR VIDENO

Popravek

V prejšnji številki nam jo je na 3. strani zagodel tiskarski škrat. Pod naslovom »Državni odlikovanji«, ki sta ju prejela Josip Verbič in Marija Žitko se drugi stavek pravilno glasi: Predsedstvo SFRJ je odlikovalo Josipa Verbiča z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo in Marijo Žitko z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki.

Za neljubo pomoto se opravičujemo, odlikovancema pa iskreno čestitamo.